

Luceafărul

Săptăminal editat de Uniunea Scriitorilor din Republica Socialistă România

Proletari din toate țările, uniți-vă!

MĂRTURII ALE MUNCII ȘI CREAȚIEI

Conștință ca victorie a solidarității internaționale a celor ce muncesc și consacrată astfel în timpul pe care conștiința muncitorească l-a dăruit în memoria umanității, ziua de 1 Mai este indisolubil legată de cauza progresului și civilizației, a luptei pentru înfăptuirea idealurilor de dreptate socială și națională, a idealurilor de libertate și independență. Vine de demult, din istorie, această zi, ea însăși fiind la rîndul ei o întreagă istorie care poartă pecetea de personalitate a tuturor celor ce cu mintea și brațele lor au făcut toate valorile civilizate și au făcut ca omenirea să progreseze prin muncă și creație. Temelul însuși al solidarității stă în această accepțiune și pe el s-a ridicat unitatea de luptă și de acțiune, pe el s-au clădit și au fost proiectate victoriile epocii moderne ca și căutările și experiențele înnoitoare. Contribuția muncitorilor români la afirmarea acestei cauze este deosebită și ea a avut consensul celor mai multe dintre evenimentele care ne-au marcat istoria.

Inițial Mai muncitoresc din România a avut întotdeauna un suflu popular și o cuprindere socială dintre cele mai revelatoare. Odată cu actul fauritor al partidului, organizarea clasei muncitorești românești s-a ridicat pe o treaptă nouă, superioară, iar conștiința idealurilor și aspirațiilor pentru care munita a devenit inseparabilă destinația patriei. Transferat în zi de luptă, Inițial de Mai a încununat pe mai departe lupta și a însemnat implicarea profundă în mersul istoriei pentru ca, în momente cruciale, să se constituie în chiar aria largă de rezonanță a acesteia ca ei. Sînt cunoscute astfel manifestările de la sfîrșitul deceniului patru al acestui secol — unice în Europa — manifestări prin care muncitorimea română și partidul său comunist au evitat asu-

Traditiile Inițialului de Mai au rădăcini politice și sociale, istorice, iar semnificațiile lor în contemporaneitate îmbracă orizontul tuturor preocupărilor noastre. Pe tărîm economic — cu ocazia șansă a marilor cititorii, a marilor schimbări în relieful muncii și vieții pe care poporul în întregul său le-a trăit, transformările în exemplu și durată ale hărniciei și abnegației; pe tărîm social — cu ocazia șansă a marilor edificii în libertate și independență, a afirmării tuturor drepturilor și libertăților democratice. Programe vaste au dobîndit conturul și substanța tot mai distinctă a realității, o nouă geografie economică s-a profilat la orizont, un spațiu nou de referință a dobîndit însăși ideea de muncă, teza cu **poporul și pentru popor** a dat construcției socialiste o amplitudine și un suport material și spiritual fără precedent. Ne oțim în cel de-al optulea cincinal, într-o etapă în configurația căreia progresul și civilizația țării se cuprind cu o tot mai acută înțelegere, și angajare pentru înfăptuirea sarcinilor și obiectivelor adoptate de cel de-al XIII-lea Congres al partidului. Dezideratul unei noi calități a muncii și vieții precum și în toate domeniile de activitate, al este poartă nouă la care sînt rîndite toate energiile țării, în sensul lui călăuzesc orientările și demersurile secretariatului general al partidului. Pentru această nouă calitate a muncii și vieții sînt asigurate toate condițiile și de ea depinde în fond însăși calitatea viitorului pe care ni-l am asumat. Sîntem în anul Conferinței Naționale a Partidului, evenimentul pe care îl întîmpinăm cu fapte pe măsură și în pregătirea căruia se înscriu toate actele noastre de muncă și creație.

Sărbătoarea Inițialului de Mai se asociază în termenii cei mai direcți cu lupta popoarelor pentru pace, luptă în care, de asemenea, România își aduce o exemplară contribuție. Umanismul și umanitatea au, în condițiile de azi, un puternic suport în dinamica și amploarea acestei lupte, în rațiunea vie, mereu trează pe care o reprezintă necesitatea asigurării păcii, a înțelegerii și cooperării, a respectării principiilor independente, libertății și suveranității. Un viitor eliberat de spectrul războiului, al catastrofelor nucleare, stă în puterea tuturor țărilor și popoarelor, a tuturor națiunilor. Dreptul la pace este, în concepția românească, sinonim cu dreptul la viață. Acest drept este strîns legat de conștiința tuturor generațiilor, dar cel mai mult și mai mult este o cauză a tinerelor generații.

Sărbătorim Ziua Tineretului și această sărbătoare spune totul despre ceea ce se înțelege și se practică în România, despre politica față de tineret, față de creșterea, formarea și afirmarea sa. Reprezentînd o importanță forță a progresului și civilizației, a păcii, tînăra generație este și cea parte a viitorului pe care omenirea îl pregătește azi, ea este o speranță plină de viață și, în acest sens, conștință sa moral-politică acționează ca un factor de largă responsabilitate. Tineretul românesc se edifică în acest mod și își sărbătorește destînl participînd la construcția unei țări a păcii și libertății, a unei țări a muncii și creației. Inițial de Mai și Ziua Tineretului se întrepătrund simbolic și poartă pecetea unor necontenite speranțe și împliniri.

Lucaefărul

A. I. Zăinescu

1 MAI

Ilustrație de Ilie Florin

Sărbătorescul florar

Intîm în sărbătorescul florar pe porțile lui Inițial Mai, se mută mîna spre cîntec, iată, și ochii se cuprind de toate limpezimile cerului. Cu iederi vii de lumină se-mprejmule țara, îi auzi ceasornicele apelor cum bat, trecerea florei spre fruct și dimineața din fiecare zi. Sînt multe de spus și multe de văzut în acest răsărit în care leșim pe deplin în natură și ne ridicăm parcă și mai sus, și mai departe, ca să ne vedem și speranțele și împlinirile, să cumpănim la toate cele mai trebuie, să așezăm și să urmărim acele creșteri din adînc de care avem nevoie pentru a fi deopotrivă cu lumea și țara din noi. Din această zăre a marelui așteptatului și marelui sărbătorescului florar se văd, în împerchearea munților, cititorii care poartă cuget și suflet de om în mișcarea vieții și-a gândurilor sale. Se văd marile construcții ale ideii de om și umanitate. Este această pace cu care ziua de Inițial Mai se asociază azi cel mai mult și trimite către flința fiecărei țări și a fiecărui popor.

O civilizație a muncii sărbătorim și împlinim laolaltă, o civilizație a muncii și a păcii la care lucrăm din răsputeri și despre care România a avut și are multe de spus, într-o istorie care face liantul de luptă și conștiință pentru fiecare generație. Este eternă patria dar ne-a fost dat nouă, tuturor celor ce-l alcătuim flința și timpul de astăzi, să putem edifica lucruri eterne și să lășăm astfel moștenire adevărate monumente ale ideii și iubirii de patrie, o operă imensă, esențială, cu ecouri care tulbură și inspiră totodată. Parcă se simte și gîndul, se simte și pulsul urmașilor, tot așa cum, în fibra și arhitectura ei, se simte și gîndul înaintașilor, se simte — ca o neîncetată și încrezătoare lumină — și viața lor. Ca pe un pod de umeri răsare sărbătorescul florar și îmbrățișează orizonturile. Pune semn nou de speranță și împlinire la porțile pe care intrăm într-un anotimp vast și mai multe și mai lămuritoare munci închinată patriei și adevărurilor ei. Știind că viitorul se naște clipă de clipă și îl inspirăm o cale aici esențială.

INDEPENDENȚA 1877-1987 Eroi de epopee

Cu tînd să creeze o imagine a societății românești din epoca Războiului pentru Independență, Paul Anghel nu putea să ocultească mediul bucureștean al timpului. Cu atît mai mult cu cît, după cum am văzut, autorul nostru observă în documentele epocii marele interes de care se bucura orașul de pe malurile Dimboviței în ochii lumii. Or, pe această linie, Paul Anghel s-a întîlnit în mod obiectiv cu imaginea redutabilă constituită a acestui mediu bucureștean, extrem de bine conturată în aspectele sale locale, provincialiste, în opera marelui I.L. Caragiale. Să fie oare intîmplător că, în decurs de peste o sută de ani, nici un alt scriitor nu a îndrăznit să se apropie de mediul social zugrăvit de I.L. Caragiale într-o altă manieră decît aceea inițiată de el? Se cunosc cîteva revolte împotriva acestei vițiuni caragialene a societății românești a timpului (D.A. Sturdza, N. Davidescu, E. Lovinescu), dar ele rămîn pur teoretice și fără eficiență.

Paul Anghel înțelege că nu poate urma acest drum, dar nici pe acela oferit de Caragiale însuși. Documentarea amănunțită asupra epocii l-a scos în evidență o altă față a lucrurilor. Sub amprenta pusă de genul comic caragialian, realitățile vremii sînt mult mai complexe. Pe același erou, spre exemplu, acoperit de zeflemeaua lui Caragiale în schița **Boborul** — cu celebra „republică podgoreană” de la Ploiești, — documentele vremii îl atestă obținînd cu jertfă și eroism personal marea victorie de la Crivîța, singura dintr-o gigantică bătălie pierdută de armatele ruso-române pe frontul Plevnei.

Paul Anghel întreprinde, în cadrul ciclului său epic, o dificilă și continuă acțiune în direcția a ceea ce putem numi **decaragializarea** contextului social al epocii. Observația aceasta a fost făcută deja de criticul Mihai Ungheanu. Mij-

locele la care recurge autorul nostru în vederea realizării acestui scop sînt multiple: diversificarea mediului, întinzînd către universalizarea lui și amplificarea conflictelor; cultivarea fansticului; schimbarea în grav a registrului narativ și a limbajului personajelor și, nu în ultima instanță, deschiderea spre folclor și spre mit. Apoi e de observat că Paul Anghel își cunoaște foarte bine adversarul, l-a descifrat cu multă atenție procedeele artistice redutabile (**Noua arhivă sentimentală**), i-a cercetat viața, urmărînd-o pas cu pas, întocmai ca unul din detectivii din roman, unde-l găsim pe „nenea Iancu” transformat în „erou” al propriilor sale farse, cîl pe-aci molestat de multumile bucureștene dezamăgite de anunțarea gresită, prețimpurie, a căderii Plevnei. Chiar și-o aspecte imaginare, Paul Anghel nu renunță cu totul la sursele comice caragialene, dovadă unele scene de circumca cu „alegătorii” inferbinți, care discută politica la botul calului. (f. p. 220 - IX, p. 468-469).

Fără a simplifica însă serja, autorul nostru îl prezintă pe „erou” săl mai naiv, mai proaspăt în gîndire, cu un limbaj mai puțin sofisticat, cu o vocație ingenuuă a participării la istorie. Astfel, nea Pandeale Tabacu este și el căpitan al vechii „garde civice”, ca și jupin Dumitrache din **O noapte frumoasă**. Însă ambiția lui la onorarea „familiei” este deviată din registrul comic într-unul epic grav, tensionat de confruntarea cu ceata unui vestit bandit al epocii pe nume Panțiru, care teroriza mahalalele Bucureștilui. Același Pandeale Tabacu, în cartea a VIII-a, **Către morții**, îl înfruntă într-un mod simbolic pe Frînt, ceea ce n-ar fi

Dumitru Bălăeț

Continuare în pag. 7-a

Laudă Patriei

Mi-am început profesia de reporter, la Hunedoara în anul în care seculara vîră de foc din munții Buceai dobindea dimensiunile unei adevărate și împunătoare celiți muncitorești. Sub ochii mei s-au înălțat vreo patru sau cinci furnale, o mare otelărie, uzina cosco-chimică, laminarele, zeci de alte obiective de investiții care constituie trupul și viața uriașului combinat siderurgic. În paralel se înalța orașul. Pe dealul Chizidului mai înții, coborînd în lunca Cernei mai apoi, Orașul Nou ocupa de pe o zi pe alta tot mai mult teren, înghințind în întregime trecutul, integrînd vechiul oraș în liniile și exigențele sale moderne și deschizînd locuitorilor săi perspectiva viitorului devenit prezent.

Cel ce urmăream aceste adînci și impresionante prefaceri, de neimaginat și imposibile pînă atunci, nu puteam să nu ne exprimăm admirația față de cei ce trudeau într-un necontenit „hei rup” în fața cuptoarelor „incinse și pe schele, și nu puteam să nu rostim cu toată sinceritatea în cegetul nostru: laudă acestor vîștii brigadierii, laudă muncitorilor siderurgisti și constructorii care convertesc cuvîntul partidului

și aspirațiile noastre în fapte reale, mărețe și durabile. Mi-am potrivit apoi pasul cu hidroenergeticienii, urcînd pe Argeș pe Lotru, pe Dunăre și Someș, ruri de haudicie și legendă, chematu acum la rosturi noi și am fost martorul nașterii celor mai mari hidrocentrale ale țării. În creierul munților, la sute de metri altitudine, construcții române, acest detașament înaintat al clasei noastre muncitoare, adunau rîurile frăgine în suavoie șalvănice de energie și lumină, întemeind o școală nouă, cu pragul pe Bistrița: școala marilor baraje, a cărei faimă a ajuns departe peste hotarele țării. Mări alpine, mări în cascade au apucat sub privirile noastre, ca în basme, pe Valea Otului, pe Valea Șeseului, pe Rîul Doumei și pe Rîul Mare, pe atînea alte văi și rîuri, înnulind culoarea albastră de pe harta țării, albastrul Voroneșului, al cerului senin.

Nu aveam, înainte de izbînda socialismului în România, nici o hidrocentrală, iar energia pe care o produceam pînă atunci, abia dacă ar fi suficientă astăzi unui oraș ca Buzău. Cînd vedem, trecînd pe malul Dunării, Portile de Fier I și Portile de Fier 2, sau marile termocentrale Turcent și Rogojelu, Drobeta-Tr. Severin și Anina, Mintia pe Mureș și Zalău și multe altele în întreaga țară, inima ne tresule de mîndrie. Răsfoindu-mi în continuare carnetele de note, cu filele îngălbenite de acum de trecerea anilor, drumurile reporterului se intersectează, văd, cu unele destine, programe exact și înțeleg, vizionar și îndrăzneț de către partid, de către secretarul său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, pentru fiecare județ, pentru fiecare colț al țării: la Galați, Tîrgoviște și Călărași

Romulus Lal

Continuare în pag. 7-a

Entuziasmul ca viziune

dincolo de valențele estetice, actual creației are un fundament moral exprimînd năzuința vitală a omului spre desăvîrșire sau, cum spune metaforic Nichita Stănescu: „partea exprimă istoria încă acimimplată a viitorului în punctele ei de aspirație”. În sfera literaturii poezia este de sigur genul cu cea mai mare încărcătură de idealitate simbolizînd „punctele de aspirație” în formele lor pure și nu gresim dacă afirmăm supremația **entuziasmului** în ierarchia daimonilor lirici deoarece orgoliul poetului a fost întotdeauna să creze din cuvînte „frumuseți și preturi noi”. Entuziasmul este starea de spirit a metaforei prin excelență, el generează viziuni, înalță imaginația conferindu-i verticalitate descoperitoare (în sens generic „enthusiasm” înseamnă „flințarea în zeu” cum spuneau vechii greci, adică trăirea ardentă a absoluțului). Energia jubilației metamorfozată în creații poetice originale menține acea „dimineață a spiritului liric”, acel reconfortant suflu înțelemeilor indispensabil artei cuvîntului. Poezia marilor elanuri comunică spontan cu cititorul, forța emoțională democratizează mesajul liric făcîndu-l apt de a fi recepționat empatic și transmis din generație în generație. Poema ca „Hora Unirii” sau „Ce-ti doresc eu tie, dulce Românie!” au rămas — după trecerea unui secol de evoluție a formelor lirice — la fel de vibrante prin optimismul lor vizionar și prin energia expresivă a metaforei. Nu incupe indoielii că epocile de aur din evoluția lirismului stau sub semnul vitalității spirituale cultivînd simbul năzuinței, opunîndu-se căderii „în noaptea apăsătoare a jăd”, această vitalitate inoculează crizele de limbaj cu încrederea în virtuțile lozului. Trecutul demonstrează că eroii civilizației al culturii sînt exponenții elanului vizionar proiectat în creații durabile. Registrul entuziasmului liric oferă ipostaze diverse de la sentimental ardent al iubirii de țară la fervo-

Alexandru Horia

Continuare în pag. 2-a

Ca soarele din steagul tricolor

De ziua muncii-i dăm din suflet țării
toată credința noastră-n viitor
îl dăm puterea brațelor și dor
din dorul românesc al înălțării!

Căci munca ni-i temel dintotdeauna
prim muncă stăm cu fruntea în zenit
și patriei îl împletim cununa
și cititor de lumini am devenit!

Prin muncă ni-i prezența exemplară
în evul tînar din sudori durat

ni-i perspectiva visului mai clară
și cerul României mai curat!

Cu 1 Mai intrăm în primăvară
într-un efort al tuturor, imens
să îmbrăcăm în soare-ntr-o țară
acesta ni-i al sărbătorii sens,

Sub steagurile purpurii ce poartă
mindria românească-n pinza lor
că sîntem, prin partid, stăpîni pe soartă
ca soarele din steagul tricolor!

Ion Potopin

DE TINERETE

Călătorind prin țară, în locuri unde nu mai fusese niciodată, am avut adevărate sentimente nicidecum ca recunoșterea totuși, pînă la detaliu, pînă la zimbutul, pînă la nămele oamenilor. Că sint, adică, peste tot acasă. Ceva inegalabil care stăpînește pretutindeni, apropiindu-ne. Aerul comun al străzilor, al sîtelor, al oamenilor. Aerul țării, aerul casei noastre de suflet care este patria. Eu, născut în cîmpia olteană ce se sprijină pe tîmpla Dunării, găsesc de fiecare dată în satele bănățene, în spațiul înalt al Maramureșului, în adîncura domoală a Bucovinei, prelungirea firească a biografiei mele. Mai înții de toate, prin cel pe care-l cunosc ori îl văd doar în trecut. Există o întrebare, bună ca un cuvînt de grijă, cu o căldură anume, dincolo de orice conveniențe: Ce fac al tîl? Cînd pregătesc răspunsul mă gîndesc de fapt la toți oamenii, cunoscuți ori necunoscuți, trăind împreună în aceeași dragoste a pămîntului unde sîntem acasă, unde sîntem bărbăți, femei, copii, munți, cîmpii și iarba, istorie, prezent și vise. Prea sîntem aproape, prea ne petrecem laolaltă toate clipele din care e făcută viața, ca să putem spune altfel. Și nu mă interesează, și n-are de fapt nici o importanță, dacă el, toți cei pe care îl ating cu aripa acestui gînd, nu s-au întîlnit, fizic, nicidecum. Pentru că, ceea ce îi unește, ceea ce ne unește, fiind acesta lucrul într-adevăr important, esențial, definitiv așa zice, este sentimentul apartenenței la orizontul unic al iubirii de țară.

Un orizont în care descifrez întotdeauna, ca pe ceva cu totul firesc, chipul oamenilor tineri, semnul virstei lor. În zilele sărbătorilor de

Nicolae Dan Frunteleță

1 MAI mărturie, muncă și creație

Pădurea cîntătoare

frește, se putea începe — o mărturisire despre un anume „program literar”, și altfel. De pildă, vorbind despre o realitate fabuloasă prezentă (permanent) în locurile de unde am pornit (în literatură). Muntele, cu vîrtejul acasă, Muntele Mic, Gugu și Tarcu (între care își duc slătinarile oile la „Sălătruc”) și Godeanu, de o parte, și înălțimile Semeniului (cu acele „Trei Ape” — izvoarele Timisului) de cealaltă parte, rîul care se înfrîngește cu vechiul drum roman, slătinarul — se mai noua cel ferat, pe care în copilăria mea trecea un misterios (fiindcă nu oprea niciodată) „Rapid roșu”, și care azi îl poartă pe slătinarul cu putere de muncă spre marea uzină de la Reșița ori spre întreprinderile Orasului (cum este numit, simplu, pe toată Valea Timisului, Caransebeș), și se înspăimîntă de bătrînii că nu va mai avea cine lucra pămînturile satului, oamenii aceștia, în sfîrșit, tineri (mai uztind), bătrîni (păstrînd), copii (mostenind), cu toții fiind legați tracic de această lume a lor care cuprinde munții, dealurile, luncile, rîul, pădurea, moștele de apă, topilele de cîmp, casele de piatră și țevi. El privește cerul cu îngrijorare sau speranță, citind semnele vremii și, astfel, știind cînd și cum să pornească spre pămînturile lor, bîgînd de seamă și la lună, creșterea ori descreșterea ei dirijîndu-l calendarul muncilor, neștiind nici poveștile cu mucora din lună ori cu vitcolacii răi care (Doamne ferește!) ar putea-o (măcar) înjumătăți, așteptînd noii aducători de ploaie (care dacă sînt îndărătnici pot fi invocați) ori așteptînd să treacă norii cei răi, păgubitori (nu chiar cu mînie în sin, fiindcă, nu-l așa, pot fi alungați), dorm, în nopțile văzute în cerul cu fin (vîsind că-s la Valdeffinaț ori la Valdecorn), dacă nu în grădina (sub mărul cel mai bătrîn), iar în nopțile reci din miez de iarnă mulți bătrîni își mută așternutul într-un colț curat și bine îngrijit al grajdului, nu ca să vegheze doar vîetele și pentru acolo e mai cald (de la aburul răsuflării acestora) ci fiindcă un cal poate fi iubit, o vacă poate fi prețuită și, la urma urmelor, vitele, toate fac parte din lumea aceea a lor. Lume plină de esere, simboluri magice. Care au trecut, spuneam, în povestea depănată în secole de iarnă. Cum în pădurea trîntărie adevăratele ale oamenilor vechi, au venit învîntăminte pentru cel nou. Care, la rîndurile, au venit cu adăosul lor, descoperind noi simboluri. Iar de aici pasul spre literatură e lesnic.

Poate s-ar fi convenit, însă, să pornească altfel. Chiar de la literatură. Vîndînd despre realismul fabulos din scrierile lui Panait Istrati sau din cele ale unor Ștefan Bănuțescu, Fănuș Neagu, de pildă. Ori de opunerea planului mitic în fața planului realității la Voiculescu. Sau despre aspirația lui Eliade de a descoperi mitul în experiența umană.

Nu vreau să ridic, aici, statuia slătinarului meu, țaran român și chiar dacă povestitor nu îl (neapărat) scriitor (deși romanul s-a născut poet...). Să nu se înțeleagă că doar ascultîndu-i poveștile, sau urmărindu-i viața, se naște și literatură (fie ea și una fantastică). Dar negreșii se pot învăța multe de la el. Chiar dacă se aseamănă cu țărani ai altor provincii românești, are ceva care-i aparține numai lui. Se aseamănă moldoveanului prin cultul pentru istorie și ardeleanului prin patina pentru pămînt. Nu-i mai prejos în vorba-l ascuțită (cînd se cuvîne) olteneului și nici în înțelepciunea-l țărănească (de la „filosofie” la „ironie”), munteanului. Istoria înseamnă pentru el, în primul rînd, supraviețuirea (ca roman) sub vînturile potrivnice ale două imperii, iubirea-l pentru pămîntul care-l hrănește e legată și de lupta pentru el și în aceasta a cerut ajutor rîului, muntelui, pădurii. Înfrîntarea cu natura s-a făcut potrivit firii sale dar și din nevoie. Ceea ce, la urma urmelor, a trăit tot românul. Numai că rîul izvoara prin „Trei Ape”, poieniile purtau numele oamenilor din satul lui, pădurea a ascultat întotdeauna de glasul Teului care-l numea și se mai afîia nîcînd. Unde s-a mai pomenit ca un cneaz („chinez”, la noi) să treacă în carnea unui tel, dîndu-i nu numai simțire omenească dar sporindu-l și vigoarea vegetală (el putînd înflori și larna)? Apoi, pătîndu-se în pădure se făcea și cu o anumite bucurie, fiind aproape nemîntă. Nîcînd din teama de întîmîcirea ei, nîcînd din groaza stîmții de lupi, nîcînd din teroarea venurilor spirite rele cum, de exemplu, la țărani unei Europe care-și făcea și desfacea țările și țărăsoarele sub semnul fricii. La noi pădurea cîntă și apele asemenea. Lotrul care, fiind în pădure, înțelege după sat, întors, îl apucă dorul de pădurea cîntătoare. Iar lotru, în părțile acestea, a fost, de fapt, o formă de luptă împotriva puterilor potrivnice și străine nouă. La începuturile ei. Vor fi avut și alții fugiții lor prin păduri — de acolo se mai năpustea asupra castelelor feudale (seniorilor) fîntă și urmă de același singe). Junii care se trăgeau la „Trei Ape”, loveau în călăreții turcilor cu steag verde și semilună. Mai apoi, în cel ai steagurilor cu sîntina cruce. Aducătoare de mari rele, din-

tre care lipsirea de roadele pămîntului. Abia aici începea frica — să nu rămîna satul fără de bucate, altfel cum să dăinuie? „Lupul” spăimos de care vorbește Jean Delumeau (în „Frica în occident”) putea fi prins în capcană, răpus de cîini bărbați ori supus prin mijloace de mare taină Strigoiului, bateau marginele pădurii, înspăimîntînd mai degrabă pe străini decît pe logodiiți cu pădurea. Babe doctore, moși înțelepți, pricepuți în făcături și desfacături (prin mesteșugite vorbe — cum și povestitorii!) au fost mereu la mare preț pînă să vină zorii epocii moderne — și a rămintăriei. Rămîntărie. Dar nu otrăvitori de fîntini și răspînditori de molime. Dacă se logodește cu pădurea, urmărește mersul stelelor, creșterea și descreșterea lunii, cheamă sau alungă norii, suferă pentru vitele lui, presimte cînd vin marile nînsori, „vorbește” cu păsările cerului și „aude” glasul Teului, slătinarul, iarăși, asemenea oricărui țaran, o poate face fiindcă viața lui e armonizată la marea respirație cosmică. Aici se aseamănă cu felahul, cu fermierul, cu truditorul pămîntului de altădată. Și, devenit „erou” literar, poate fi înțeles pretîndînd. Rămîntărie cu mîndrie, însă, singurul „proprietar” de Tei vorbitor. De la care a învățat neșuspenia și slobozenia gîndirii și mîndria înfăptuirilor cu folos. Făloșenia-l de gugulan („Cu care cu mere...”) s-a ivit în chip firesc. Păi nu el, gugulanul, au oprit în cheile Slatinei o armată împăcătă? Nu unul dintre ei, lotrind în păduri, au scos la lumină pe niște amărîți de vinători rătașiți (și care nu erau alții decît căpeteniile ostii oprite în „Cîmpu Foniil”, ba, printre ei și un viitor purtător de coroană)? Nu unul dintre slătinarii, Gurgea, s-a împotrivit cînd un trîns în casa purtătorilor de cruce și de spadă ca să schimbe credința (la ce, se va fi întrebă, popii lor erau tot un soi de țărani, năzdrăvani în prinsul păstrăvilor, voinici la cositul otavei și viteji la degustatul răchiei păstrate în vas de fîrgar, ce nevoie ar fi avut de alții, adică, așa că s-a suferit, și-a dezvoltat brațul gros și l-a ținut deasupra luminării ca să arate că lui nu-i pasă nici de durere, măcar, înspăimîntînd și popii străini și ostenii însoțitorii)? Asta scrie în cronică. „Rea pildă a dat”, zicea prota Mehadie, Stoica de Hăleg (dar se ghește că era mîndru de ispravă acului Gîrgeș), „bine a făcut”, au spus alții, slătinarii, rămas de atunci împărțiți în două, după credințe; povestea mai spune că s-ar fi repetat un june să-l chema pe turci și ăia au oprit catolicizarea (după care „salvatorii” au fost puși pe fugă de le fluturau salvării prin alungirea oastei, dar se spune, că au rămas aninate petice, prin rugii și mure). Nu-i gulanul cel care „vine mere, vine mere”, dar să te păzească bine al de-l crezi cel mai tare dacă privești cum nu se devine la mulțera lui? Ca să și ea, o fi avînd „buză dulci”, vorba cîntecului, și călătoria sprîntînd în opincile-l usoaie ca fulgul, dar poartă, legată cu un lînjuc de briu, bripă bine ascuțită.

Ca să închei aceste lungi considerații despre anume „teme literare” (fiindcă am fost întrebă), mai spun că am rămas slătinar. Că știu cînd se schimbă vremea, că pot ghici cînd va ploua, că nu știu cînta la torogotă dar știu desînțete, că nu mi-e teamă de pădure dar mă înfrîntă, că am prosia omenească, că am călărit fără sa, că știu mersul stelelor pe cer și-mi cost calendarul (literar) după fazele lunii, că am răpus lup și am prins cîni și păstrăvi și serpi cu mîna, că am înnoptat în mori de apă, că am umblat pe „șapte mări” (grosimîntă încă de la „Trei Ape”), că am un pistol turcesc (fără cocos, spre linștea criticilor literari...), că am străbătut mai multe decît „șapte țări” cu mașina crezîndu-mă cu hăturile în mîni și minidunul cocia plină cu mere pe drumul gugulanilor, că am fost deochiat (și m-a dezleat de rîu Baba Socola) și am cunoscut-o pe Ana Ilova și pe Săcrucă (deși prima-l „bătrînă cu dinții de lînă”, iar cealaltă se scaldă în Timisul secolului trecut), că mă bucur de ploaie și mă îndurereză seceta, că de la Ailă și Iosif și Marcu am moștenit un sat pe care-l voi lăsa fiului meu, fiindcă orice om trebuie să aibă un sat al lui, că am ținut cîni numai în ogradă, că știu tîmăi vise, că am nepoți mai vîrstnici și unchi mai tineri decît mine, că nu m-am rupt niciodată de sat chiar dacă acum stau într-un oraș, care-l unul unde s-a gîndit Unirea cea Mare. Și aștorea de casa în care locuiesc se afîia cîntea interioră a zărilor „România”, aici au încins o horă cum nu s-a mai văzut ceată fărâncăilor din Măndruț veniți să depună jurămînt de credință pentru Garda Națională Română, înainte de a lua drumul spre Alba, iar în bătrîna clădire a stat Vasile Goldis. Noaptea aud fosnetul teilor care au strălucit strada la 1918 și care acum nu mai sînt. Dar răzbate, pînă aici, peste toate, glasul Teului. Fiindcă el a fost la început și acum vă aduc vestea că înflorit-a iarăși.

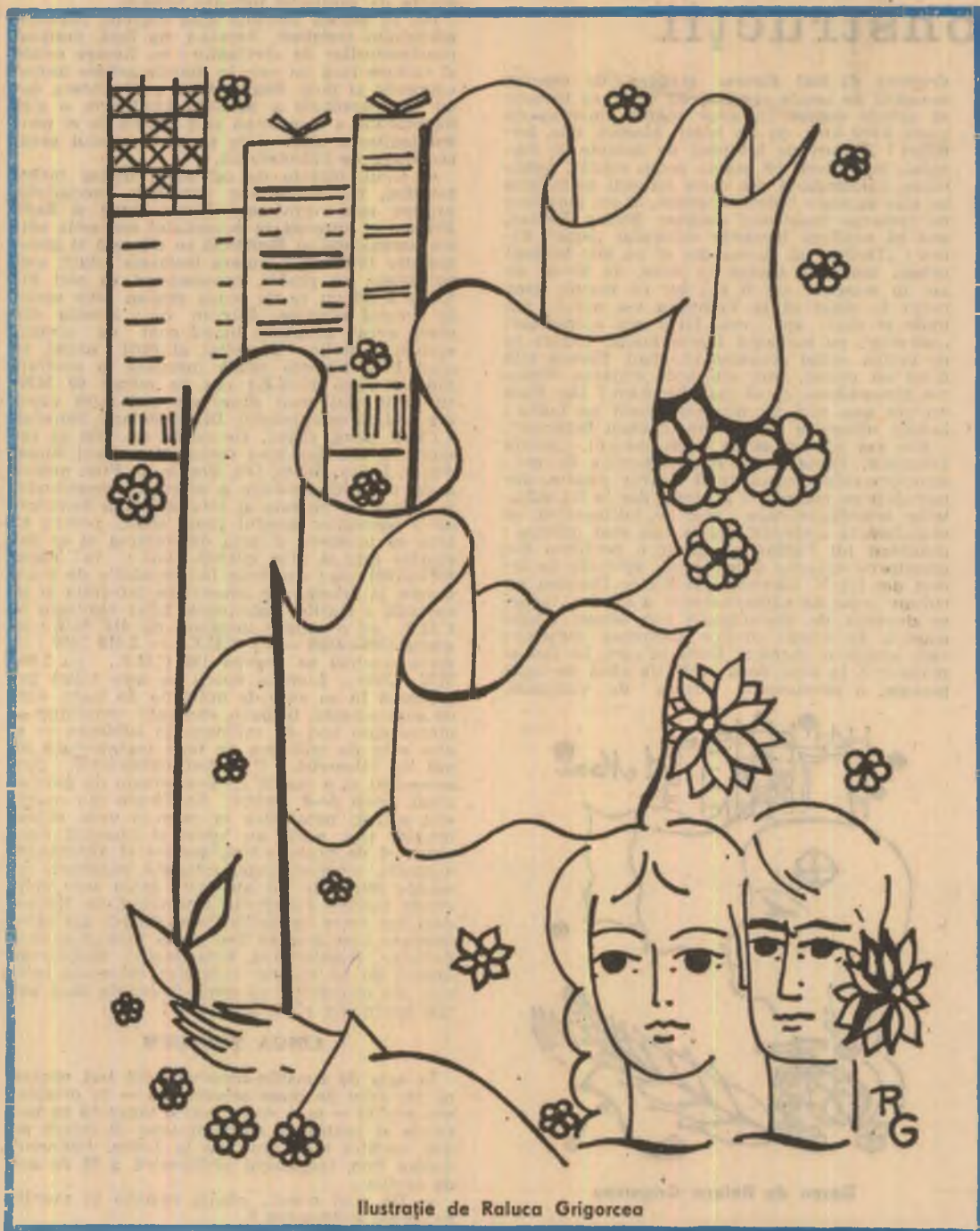
Florin Bănescu

O nouă „România pitorească”

fle-mi îngăduie o remarcă asupra propriului destin, pe care, cu o tușă sigură și limpede, o face unul dintre cei mai mari scriitori ai României contemporane, Fănuș Neagu. El observă: „Lui Ion Andreiță (...) i-a răsărit în păr tot bînd drumurile țării ca să-i cunoască oamenii și să le cînte fafetele”. Am făcut aceste necesare precizări, tocmai pentru a mă arăta mai exact și mai expresiv în fața cititorului. Am făcut aceste precizări și pentru că, dincolo de particularul subsemnatului, ele au darul, prin puterea de generalizare, să definească, larg și cuprinzător, datoria — și vocația — a reportajului: de a fi un neîntrecut drum către oameni, de a bate zările țării, de a-și cunoaște semenii și de a cînta fafetele. Nici Bogza nu-și dorea altceva: „El — Geo Bogza, (n.n.: afirmat din 1934) — nu este încă reporter, dar are cea mai fierbinte dorință să devină”, întînd nu doar gândirea înălțimii și al călătorii drumului, înțeles drept o emoție profund omenească. În ceea ce privește obiectul reportajului — acele cuvîne puternice care au silabele lor explozia realității — am asiniat spusa lui Egon Erwin Kisch, recunoscut părintele (creator) al reportajului modern: „Nîcînd nu este mai frapant ca adevărul, nîcînd nu e mai plin de existim decît ceea ce ne înconjoară, nîcînd nu e mai fantastic decît lumea concretă. Și nîcînd pe lume nu e mai excepțional decît timpurile pe care le trăim”. Iată „asii” ocului ce se încumetă să străbată acest drum, tîntant, dar deloc linear, al dragostei de oameni. Nu întîmplător ultima mea carte de reportaj — apărută în Editura „Junimea”, se numește „Cum se vede țara la români”. Acest nume-metamorfoz, nume-frescă, nume-țară — venind într-un sul și rotunjime firești, după altceva, precum „Colegi de generație”, „Drumuri esențiale”, „Vîrsta care-l cunoaște eclipsa”, „Natură vie cu baracă” — se vrea tocmai o meta-

foră și o frescă a țării în acești ultimi douăzeci-douăzeci și cinci de ani, de cînd condeul se încălzise, în egală măsură, din inimă și din realitatea vie, concretă, palpabilă a patriei. Și în tot acest periplu de dragoste și jertfime am avut, am, voi avea todeauna alături de inimă și cuget, ca pe o imposibil de separat legătură cu rădăcina, cuvîntele lui Alecu Russo din „Cîntarea României”: „Patria e adîncă, cerea amîne de zilele copilăriei... Coliba părintească cu opaciul cel mare din pragul ușii, dragostea mamei, plămîniile inimii noastre... locul unde am iubit și am fost iubiți... cîinele care se juca cu noi... Zbierățul turmei... cînd se întorcea în amurgul serii de la pășune... fumul vetrei ce ne-a încălzit în leagăn, înălțîndu-se în aer”. Și mă trezesc adeseori rostînd, odată cu Russo, avînd înima și fruntea încise de vîpaia aceluiași patriotism: „Ești frumoasă, ești avîntată... O țară mea... al copilului la nume... care se iubesc... al căreia de vitejie a trecutului și viitorului înaintea ta... Acest viitor îl simt, îl trăiesc și mă străduiesc să-l exprim eu, astăzi, ca prezent. Un prezent demn de vitejie trecutului, cititorilor un viitor, consistent, ideal.

Cuvîntele sună lainic, inedit, inimă și mîntîl, vîr de acolo unde izvoarele nu aveau încă nume — și se mărturiseau deplin în fîntini. Vin de acolo unde pămîntul păstrează încă tropot de zimbru și răcoarea albastră și pură. Vin de acolo unde s-au dat primele nume — de get, de dac, de roman — rotunjite mai apoi în Românie, în ceea ce cu o silabă de cîntec numim Patrie. Aceste cuvîne sună tainic și îndeamnă la ducă. Este o invitație nestrînsă în consoane, nici în vocale; o invitație interioră și gravă, pură și duioasă, melancolică și învolburată, mocnă și învîpăntă, ca o zbateră de soare în dunga singerie de orizont a răsăritului. Un drum astăzi, prin frumoasa țară a lui Decabal, a lui Mircea și Ștefan, a lui Ioan de Huedoara și Vlad Tepeș, a lui Mihai Voievod Viteazul înseamnă întîlnirea cu o nouă Românie Pitorească (despre care a referit și Vlahuță

Ilustrație de Raluca Grigorec

Drumurile noastre

am stat de la început că voi fi poet (propoziția mea încăpănată și orgolioasă!). De atunci de cînd umbra nuceului mi s-a arătat mișcătoare în contururi. Și nucile — cîzînd ca niște ace în ceasul de apă, în ceasul de apă al aceluiași. În ceasul meu de apă. Și ochii bunicii mele l-am văzut în culoarea lor vie, atunci cînd ea tocmai pleca spre departe. Am învățat astfel că lucrurile, lumea, se asează într-un tot curgător, niciodată sfîrșit, niciodată-nceput. Că trebuie să roștești despre acest tot curgător înțrînt, într-un timp sau altul, în memoria ta. Memoria mea te protejează / cum clopotul de sticlă scumpului. Căci poetul este acela ființă care îmbătrînește roșind cuvîne. Și are o neliniște nouă a lui. Eu am numit-o, la început, Neliniștea purporei. Nu știu cînd am fost crezut, dar... cu o vorbă a lui Călinescu, „noi nu putem afirma nimic despre noi, nici măcar în privința valabilității părerilor noastre”. Există o iarnă a lumii pe care poetul se cere să si-o apropie. O taină a ființei pe care ochiul meu a văzut-o ca fiind, ca existent. Se știe, se știe că este / Ființa taină ca o poveste... Poate tocmai de aceea, dacă n-aș fi scris poezie, aș fi scris... basme. Totul văzîndu-se de către poet, precum de acel de cîndva alcătuitor de basme, ca printr-un fel de ochean. Expresia acestei vederi este metafora. Nu întotdeauna ea pe care o avem, o descoperim imediat. Noi sau cititorul nostru... Am fost tentat, de multe ori, de cuvîntul frumos ales. Acum cred că metafora este cuvîntul înaintea lui. Și că poezii fi fericiți dacă, simplu, o aduni pe hîrtie. De aceea, Am ieșit în grădina, / Tocmai înfloritea cîreșul, mi se pare a fi momentul metaforic într-un poem al meu. Nu cel care-l urmează,

tot acolo (Grădina mîroasă a lună arată). Întîmplător sau nu, convingerea mea asupra poeziei își găsește o fundamentată expresie în gîndul lui Tudor Vianu: „Poezia nu mă atinge decît dacă este rapidă și luminoasă ca fulgerul”. Pentru scrierul meu, o astfel de convingere s-ar traduce în începuturile și sfîrșitul-urile de poem. Cititorului trebuie să-l lăși partea lui de implacabilă care la text... Copil fiind, îmi vedeam satul numai dacă urcam crîmpețul („sfîrșitul”) de munte din apropiere și, undeva, la poalele lui, o păreră de sat, o păreră de lume. Știam că-i acolo și-l priveam. Și înțelegeam. Privind sub Munte, moare-mi parca viața. Poate că astăzi s-a alcătuit un volum (Muntele și Iluzia).

Și tot în metaforă trăia, pentru mine, bătrînul, Fintinarul satului. Domol, în Doctin, satul începuturilor mele, se sfîrșea Muntii Dognecei, se alungă vîile lor. Și începe, oarecum, cîmpea. Acolo, Fintinarul, căci l-am asistat la nașterea a două fîntini, căuta apa. Și cînd revădea pe pămînt, mîna simburii de nucă. Nu știu dar poate el căuta, de fapt, pe cer loc de săpat o fîntină. Și tot în spațiul acela, în Bînișul păstrător de atîta istorie, trăia Olarul. În extraordinarele zile de vară ale copilăriei mele, cînd liniștea era altă de deplină și puteai auzi lumina, bîngănuț, cu carul, încercat de oale, bîlde și cîrceș, zăbovea pe la fiecare casă și oferea lucrul minilor sale. El nu vindea. El dădea. El dădea bîldul său pe un pumn de griu, atît cît încăpea în golul bîldului său. Adică, vorba poetului, „dădea gol pe plin”. Astăzi, Olarul din Bîniș imbrăcat în vesnicie și istorie dăruie neodihna și vesnicia palmelor sale în schimbul neodihnei și vesniciei lui. Își oferă apoi rece dintr-un cîrceș anume, creație numai a lui, pe care l-a numit cîrceșul mîncinos. Fiindcă, din cele șapte orificii, șase sînt neadvergate. Te privește Olarul, îngăduitor, cum îl duci la gură, cu lăcomie. Pufniți sînt cei care găsesc de prima dată adevărata cale a apei. Pentru că, hotărît lucru, în vesnicie nu se poate pătrunde decît pe o singură cale: a adevărului. Drumul în poezie, cred, este o astfel de cale. Pe care o cauți în multele împrejurări ale vieții tale... Pe întinsa Vale a Carasului, o vîră de sat îți poate atrage, mai întîi și mai întîi, pașii. Acolo, pe ruinele mîndriei și puternicei odinioară dave dăine Arcidava, acolo unde drumul roman se mai zărește încă, acolo unde stăruie lumina grăului strănepoților lui Paul, Iorkovici. Acolo unde, aproape de legendă, stau amintirile țărănului care l-a luat în crîrta sa pe Camil Petrescu, în vremea cînd viitorul mare scriitor își susținea, alci, un ambițios și ratat demers electoral. Sau, dacă vrei, te poate chema refacerea imaginărilor trasu al lui Bălcescu, pus de același Camil Petrescu, în tot atît de ambițiosul său roman „Un om între oameni”, să treacă prin Vărdăria. N-aș putea nici acum să explic prea bine atracția exercitată de acel loc asupra adolescentului care eram cîndva. Poate, însă, nu întîmplător, l-am ales și l-am topit, mai tîrziu, în două balade scumpe mie chiar și mîine. Prințesa de Serbia și Omul care ride...

Pe de rost s-ar conveni învîntate drumurile istoriei noastre. În Valea Almăjului, în vechea localitate în care s-a născut Eftimie Murgu, poți înțelege demnitatea frunții și a privirii în sus pe care o are revoluționarul al cărui portret l-am înțeles, ca mai toți copiii, înainte de a-l înțelege menirea în istorie... Străbunii sînt o nepieritoare realitate, o nepieritoare meta-fora, a fiecăruia dintre noi. Sînt treptele noastre. Cum este, încă o dată, cred, drumul în poezie. Cu treptele lui. Le urci și, parcă părăsindu-le, le ieși cu tine. Și, la sfîrșit, se cere să ieși curat și nebruit din acest drum cu și printre cuvînte. Neauzit, poetul de-apare printre noi, Nu se întreabă nimeni de ce a apărut. Cum, brusc, dacă dispăre din cuvînte, Nu-și aminteste nimeni cîndva să-l fi văzut. Numai realitatea acestei ieșiri este, așadar, importantă. Pentru mine, cu gîndul la metaforă. Un titlu, dealtfel, pe care mi-l asum pentru o viitoare carte...

Octavian Doelin

Ion Andreiță

Dar eu vă spun

Dar eu vă spun: azi-noapte-am auzit cum boabe de griu intrau în oraș ca o cavalerie de spîc cu tropotul galben lovind caldarimul pînă cînd asfaltul se umplea de frunze și el precum ramul de măr în aprilie cîntă drumul cetele de copii să colinde — cite frunze, cîți muguri și cite flori tot atîția copii cu trup de lumină inundînd străzile, aducînd satul cu ei ca o dimineață nespus de frumoasă; Dar eu vă spun: azi-noapte-am auzit tropot de cai cacat din semințe ca și cum inaripate herghelii ar fi trecut în stoluri mari peste oraș căuind poiana de stele unde-odată iubirile noastre ca o deltă-așteptînd să-i sosească din țări departate cocorii; Dar eu vă spun: azi-noapte-am auzit coborînd în lemnul mesei mele de lucru copacul ce-a fost cîndva în paduri cerîndu-mi să-i las o poartă deschisă prin care să intre-n anotimpul acesta de flori și pînă să-i pot da un răspuns m-am trezi să-mi inumgurește creionul în mîna și frunze și ramuri vîrcoșe la brațele mele; Dar eu vă spun: acum, în aprilie, e ceasul cînd vine în noi ca un rîu poate cerîndu-ne, poate cîntînd sau poate-adăstînd, neștut, viitorul satul din care — copii — demult am plecat.

Florentin Popescu

Țara în mai

Se primesc Carpații sub ceruri vegetale. În vîile de doruri curg riuri lungi de iezi. Prin inimi e un viscol de cîntec și petale, Livrele pe dealuri par turme de zăpezi.

Pe ramuri cîntă mierla a limpezimii de zare. S-a imbrăcat tot cîmpul în strai de verde crud. Se-nalță ciocirîia vîsind un cuib în soare, Iar cocostirici de aur rivnesc pămîntul ud.

E-un freamăt calm prin sate cu vrîji de holdă nouă. Orașele-e mai albe sub arcuri de azur, Iar florile din ronduri cu ochii plini de rouă De cită tînerete, azi, le suride-n jur.

Sub colorate zboruri din nesfîrșiri albastre Devine însăși firea un excelent rapsod. E primăvara țării din inimile noastre, Eterna înflorire cu dăruiri de rod.

Constantin Atomii

Monumentul unui gînd de pace

Crinul deschide clope ca de pian, Cu o rază de aur soarele (oda bucuriei) Prelins din seninul cerului, Albastrele cu ochiul umed pline de viața poetului și poajițe neatinse încă înflorite de liniștea adîncă, Ce sunet! Ascult priveghetarea o ascult... Monumentul se termină cu un trîl încintat: memoria unui bătrîn, jocal de-a zborul al unui copil.

Valeria Deleanu

În zi de 1 Mai

Iau lumina Mărunțului a livezi și podgorii Și-mi limpezesc privirea însemîntîndu-mă În trei culori: Roșu sînd În bătaie inimii Acestui pămînt Rotund ca o horă. Galben griul și piinea Adevărată ca tine. Albastru-țerul Din ochii copiilor Rădăcini de viață Rădăcini de iubire Sub care Veghează întru dănuire Bunii și străbunii Visindu-ne...

Geo Călugăru

Cum după muguri cunoști primăvara

Ne știm gîndurile — verile Pămîntului le cîntăm pașii; Ne știm visele, dorurile, cîntecul Ne iubim cu speranță urmașii.

Cunoaștem suferința în timp — aleanul Știm vrăjmășia lovind, nîferească, Dar cine-a putut Firul de iarbă din creștere Să-l oprească?

Ne știm inimii durul Cunoaștem hrîsoavele, cioplirile, Inscriscirile pe piatra istoriei, Săntăria, zidurile,

Ne știm cugetul drept — Fiacăra inimii nîcînd nu ne-a fost stînsă. Precum lumina Dreptatea noastră nu poate fi invinsă.

Ce bucurie mai mare poate fi — Toți sîntem ca unul, Toți sîntem țara. Ne știm gîndurile, ne cunoaștem Așa cum, după muguri, cunoști primăvara.

Ioan N. Dumitrescu

PRIMA VARĂ

Școala marilor construcții

Patru ingineri s-au hotărât să tragă o linie între anul 13 martie 1967 și simbioza 14 martie 1987...
Cu toate că se auzea foarte bine, nu înțelegeam nimic, mai ales că eram chemat de la Caransebeș; eu nu fusesem în acel oraș de vreun deceniu și nici prusem în vechiul acolo. Cer explicatii, crezând într-o glumă amuzantă.
Bine, nu-ți amintesti că, la sfârșitul cărții „Tara Lotrului”, îți-ai dat adresa, rugându-l pe lotreni să-și continue confesiunile, promițând să „scotăm” un nou volum, cum nu s-a mai scris? A trecut mult de atunci, dar uite, a venit timpul să auzi ce-am mai făcut, să vezi cu ce muntii ne batem acum...
LOTRENI, DUPĂ 20 DE ANI

Stefan Pop, Ilie Ban, Laurențiu Diaconu și Lucian Bădescu primesc cite un pahar-cupă de cristal. Înaintul cărții era un disc de carton lucos, pe care scria DUPĂ 20 DE ANI, cifra fiind din folie aurită, având pe revers urea „La mulți ani!”, de această originală medalie fusese prinsă, cu înșirina A.C.H. Bistra-Poiana Mărilor, o panglică tricoloră... Nu s-au ținut toaștrii solemne, nu s-au rostit cuvinte mari, în schimb cineva a început „Marsul lui Iancu”, și-n încăperea a pătruns duhul muntilor, perții parca s-au depărtat, lumina incendind locurile din jurul cântinel, veselele veneau din afund de istorie, precum sînt cîntate de-un secol și mai bine la orice eveniment din casele mottlor, cînd lăncu-i alături de ei și la nașterea pruncilor și la cununie și la ducerea pe ultimul drum. Nu toți cei de față erau din Anuseni, dar toți cei douăzeci de invitați ai sărbătorii își petrecuseră atîta viață în spațiul transilvan incit suferetele se umpluseră de clipa de eternitate a Craioșului. După un timp, altceva a înțonat „Gaudemus igitur”, imnul tineretii ce-și clamează biruințele și dorul de mai bine, înclinîndu-se în fața celor ce le-au pus condeul, mistria și calculatorul în mină. Apoi au început să cîntă amintirile...
La loc de cinste fuseseră puși inginerii Emil Podhorodetchi și Mihai Tarta, acum pensionari, bătuți decesul, cînd rîndul de viitorii și plozi, bînd noroai și stîncării, stau ei pe-acasă ce stau, în orase mari, dar nu le prea prieste și-si iau soțiile și chiar nepoții, urcî în muntii, puînd umărul la ridicarea altui baraj, la o strîngere aforisită, la înșirarea unui nou lac. Ei, și alții ca ei, au constituit, în urmă cu trei-patru decenii, clanul constructorilor de lumină, făcînd din Biaz, Arges, Lotru și Portile de Fier I cartea de căpăți a hidroenergeticii românești, în paginile cărora s-au pus semnă-telei sărbătorii, în ziua de 13 martie 1967, în fața biroului directorului general Gheorghe Cocos, Ploua. Tin minte că hazul cel mare l-a constituit... umbrela cu care venise Diaconu, mai nepotrivită ca o piatră-n șeam...

— Aruncau localnicii cu pietre spre noi, își aminteste Stefan Pop, ajuns director, că le dărim gardurile și sopraemul singurele construcții atunci cînd de deal de deasupra comunei Voineasa. Noi făcăm parte din al doilea „salon”, cum se spune, pentru că lucrările de deschidere a căilor de acces începuseră cu o vară înainte, de către „argesenii”, obișnuiți cu greul și singurătatea...
Ei bine, toată lecțiile Biaz și Arges l-au învățat pe oamenii veniți să ridice cea mai mare hidrocentrală pe pe riurile noastre interioare și viața trebuie trăită altfel. Dincolo de barajul de anrocamente, tuneluri de aducțiune,

drumuri cît mai sigure, ateliere de reparat monștrii pe senile sau roți cit casa, au început să prindă contur în acest spațiu, montan de peste 8000 km², cît un județ, blocuri, vile, hoteluri! Alături de blazonul de noblete al clanului, muncitorii își etalau acum calități nebănuite, înșurindu-și din mers meserile neîntîlnite pe alte santiere hidroenergetice. Si-mi amintesc de remarcă maestrului dulgher, Stefan Fabian, pus să conducă lucrările viitorului „oras” Vidra: „Trebuie să facem din el un mic briliant urban. Cei de-o seamă cu mine, de 20-30 de ani în meserie, am fi dat bir cu fugiții, dacă n-am fi văzut că la omneșita s-a putut; pî unde și cînd am mai făcut noi acoperisuri „miscate”, cu sarpanța foarte înaltă, intrări ca de prispă, stilpi ornamentali, lozii, fiecare vilă fiind un unicat, fără elemente tipizate. Meserie pretentioasă, ce s-a mai discutat?” Dar dacă nu era așa, nici nu mai rămîneau pe Lotru; lucrări obișnuite prin orase, găseam berechet...
Asa s-a născut, acum două decenii, „școala Lotrului”. Desigur, în marea familie de constructori există specializări foarte exacte, de departajări pe meserii și profesii, dar la fel științelor interdisciplinare, aici se întîlnesc și se completează activități dintre cele mai diferite: dulgherii lui Fabian au făcut o porțiune din galeria de injecție a barajului, echipele de zidari ale lui N. Gheorghe și Victor Diaconu au ridicat casa de supraveghere a lacului, lucrare deosebit de pretențioasă sub aspect tehnic s.a.m.d. Pe seama multor asemenea constructori, umbli o vorbă: „Dacă le fieri cei fati și pianele!” E în asta, dacă vrei, un abuz de competentă, o permanentă infuzie de vitalitate.

— În noi, mi s-a răspuns. După șapte ani, mai stăm puț și plecăm și noi, pe Olt. E tare krea despărțirea, dar n-avem ce face, asta-i soarta de santierist intr-ale lumii.
Da, în Munții Lotrului adia regretul părăsirii edificiului terminat. Acesta-i, de fapt, destulul constructorilor de civilizație; cu fiecare cetate și închete încercăm în marele arbore hidroenergetic al țării. Regretul lor nu-i altceva decît fată nevăzută a bucuriei împlinirii, o altă dimensiune a constinței că-i nevoile de ei pentru înălțarea altor stele pe firmamentul școlii românești de hidrotehnică.
Cînd, înainte de cel de-al doilea război mondial, imi spune Ing. Ilie Ban, specialistul, printre care profesorii Dorin Pavel și Radu Priscu, au apreciat că potențialul energetic tehnic amenajabil al României se cifrează la aproximativ 14000 MW putere instalată totală, unii polițieni au zîmbit, pronosticînd că nici într-un secol nu se va putea realiza ceva serios în această direcție. Intr-un fel, aceștia din urmă aveau dreptate, ținînd cont de nivelul economic puțin dezvoltat al țării; astfel, în anul 1950, puterea totală instalată în centrale hidroelectrice (C.H.E.) era de numai 60 MW, cu puțin mai mult decît cea mai mică uzină din cadrul complexului Bistra-Poiana Mărilor.
Cifre, cifre, cifre... De multe ori vrei să renunți la ele, dar nu-i destul să roșiești Biaz, Arges, Lotru, Sebes, Olt, Portile de Fier, pentru a da reala dimensiune a efortului constructiv, a risicii de energie și inteligență, a încercărilor oamenilor acestui timp eroic, pentru că țara să prospere și prin dezvoltarea ei să fie un mare centru de cercetare și creație.
Trăim firesc vremea cînd orășele urcă spre înălțimi. Dar în fiecare bărbat, în fiecare femeie există, totuși, păstoriul și plugarul. Părăsirea satului și căutarea orașului, iluzoria lepădare de moșia străveche, apoi refuzul condiției cetădene și întoarcerea la muncă, toată această autoexaminare (de ani sau decenii) a simțirii și conștiinței pot fi teme pentru publicistică și literatură. De cîva timp începe să se reîntrî în orbita largă și prioritară a dezvoltării, a atenției din partea tuturor forurilor economice, sociale, culturale. Această dezvoltare pleacă fără doar și poate și de la celele resorturi majore, ancestrale care regenerează păstoriul și plugarul în fiecare dintre noi. Sigur, numărul țăranilor descrește. Și e firesc să fie așa, pentru că modernizarea mijloacelor de cultivare a pămîntului, de creștere a animalelor, de desfășurare a transhumanței (care există și acum) urmează un curs spectaculos. Cu mai puțini oameni se obțin producții mai mari. O asemenea posibilitate (și certitudine) l-a determinat pe Marin Preda să scrie un incitant eseu, publicat apoi în volumul „Imposibila întoarcere”. Omul de sorginte țărănească privea cu mirare și durere răciră clasei țărănești. A acceptat însă întotdeauna ideea că ea nu va dispărea. Vedea, înțelega și accepta schimbările ce aveau loc în conștiința acestei clase. Majoritatea țăranilor rămași sau reințorși la țară au devenit mecanicizori. Iar dacă pogonul dă producții mai mari, iar dacă munca unui singur om poate hrăni mai multe grîni decît alțdată, toate acestea nu înseamnă că țăranul e condamnat la pierire. El își schimbă doar felul de a fi și de a lucra pămîntul. Așa cum muncitorul a schimbat roaba cu electrocarul și a început să se priceapă și la electrotehnică, nu numai la mulțarea unei grămețe de fiare de colo colo. Tot așa, și păstoriul din Mărginimea Sibiului nu-si mai duce turmele pe jos pînă în Bărgan sau Dobrogea, timp de săptămîni, ci doar în cîteva zile le mută cu autoturcul.

— De cînd cresc... opalite romane în muntii pe care-i străpungem?
De cînd arheologii bănăteni ne-au cerut ajutor să sapsă în... cîmpia din apropierea orașului, acolo unde se descoperiseră ruinele castrelor și apoi ale orașului antic Tibiscum. Ca răsplăt, mi-au dat, sub semnătură și inventar, aceste cîteva piese. Noi ne vedem de-ale noastre, în muntii, dar cînd e vorba de-a arăta lumii că și în acestă țară, prin specialiștii hidromunștrilor, s-a făcut un efort. După ce admirăm vitrinele, îi ducem să viziteze „Rezervația arheologică” — muzeul și santierul. Chiar și cei rău intenționați, ca și cei mai vorbăreți de neștiutori, rămîn impresionați de dovezile staționice dacoromane și străromâne în milenii luate în copitele calilor de tot felul de neamuri...
Munții, Munții cei întăriți cu ziduri, ai dăru-

— De cînd cresc... opalite romane în muntii pe care-i străpungem?
De cînd arheologii bănăteni ne-au cerut ajutor să sapsă în... cîmpia din apropierea orașului, acolo unde se descoperiseră ruinele castrelor și apoi ale orașului antic Tibiscum. Ca răsplăt, mi-au dat, sub semnătură și inventar, aceste cîteva piese. Noi ne vedem de-ale noastre, în muntii, dar cînd e vorba de-a arăta lumii că și în acestă țară, prin specialiștii hidromunștrilor, s-a făcut un efort. După ce admirăm vitrinele, îi ducem să viziteze „Rezervația arheologică” — muzeul și santierul. Chiar și cei rău intenționați, ca și cei mai vorbăreți de neștiutori, rămîn impresionați de dovezile staționice dacoromane și străromâne în milenii luate în copitele calilor de tot felul de neamuri...
Munții, Munții cei întăriți cu ziduri, ai dăru-

— De cînd cresc... opalite romane în muntii pe care-i străpungem?
De cînd arheologii bănăteni ne-au cerut ajutor să sapsă în... cîmpia din apropierea orașului, acolo unde se descoperiseră ruinele castrelor și apoi ale orașului antic Tibiscum. Ca răsplăt, mi-au dat, sub semnătură și inventar, aceste cîteva piese. Noi ne vedem de-ale noastre, în muntii, dar cînd e vorba de-a arăta lumii că și în acestă țară, prin specialiștii hidromunștrilor, s-a făcut un efort. După ce admirăm vitrinele, îi ducem să viziteze „Rezervația arheologică” — muzeul și santierul. Chiar și cei rău intenționați, ca și cei mai vorbăreți de neștiutori, rămîn impresionați de dovezile staționice dacoromane și străromâne în milenii luate în copitele calilor de tot felul de neamuri...
Munții, Munții cei întăriți cu ziduri, ai dăru-

— De cînd cresc... opalite romane în muntii pe care-i străpungem?
De cînd arheologii bănăteni ne-au cerut ajutor să sapsă în... cîmpia din apropierea orașului, acolo unde se descoperiseră ruinele castrelor și apoi ale orașului antic Tibiscum. Ca răsplăt, mi-au dat, sub semnătură și inventar, aceste cîteva piese. Noi ne vedem de-ale noastre, în muntii, dar cînd e vorba de-a arăta lumii că și în acestă țară, prin specialiștii hidromunștrilor, s-a făcut un efort. După ce admirăm vitrinele, îi ducem să viziteze „Rezervația arheologică” — muzeul și santierul. Chiar și cei rău intenționați, ca și cei mai vorbăreți de neștiutori, rămîn impresionați de dovezile staționice dacoromane și străromâne în milenii luate în copitele calilor de tot felul de neamuri...
Munții, Munții cei întăriți cu ziduri, ai dăru-

— De cînd cresc... opalite romane în muntii pe care-i străpungem?
De cînd arheologii bănăteni ne-au cerut ajutor să sapsă în... cîmpia din apropierea orașului, acolo unde se descoperiseră ruinele castrelor și apoi ale orașului antic Tibiscum. Ca răsplăt, mi-au dat, sub semnătură și inventar, aceste cîteva piese. Noi ne vedem de-ale noastre, în muntii, dar cînd e vorba de-a arăta lumii că și în acestă țară, prin specialiștii hidromunștrilor, s-a făcut un efort. După ce admirăm vitrinele, îi ducem să viziteze „Rezervația arheologică” — muzeul și santierul. Chiar și cei rău intenționați, ca și cei mai vorbăreți de neștiutori, rămîn impresionați de dovezile staționice dacoromane și străromâne în milenii luate în copitele calilor de tot felul de neamuri...
Munții, Munții cei întăriți cu ziduri, ai dăru-

— De cînd cresc... opalite romane în muntii pe care-i străpungem?
De cînd arheologii bănăteni ne-au cerut ajutor să sapsă în... cîmpia din apropierea orașului, acolo unde se descoperiseră ruinele castrelor și apoi ale orașului antic Tibiscum. Ca răsplăt, mi-au dat, sub semnătură și inventar, aceste cîteva piese. Noi ne vedem de-ale noastre, în muntii, dar cînd e vorba de-a arăta lumii că și în acestă țară, prin specialiștii hidromunștrilor, s-a făcut un efort. După ce admirăm vitrinele, îi ducem să viziteze „Rezervația arheologică” — muzeul și santierul. Chiar și cei rău intenționați, ca și cei mai vorbăreți de neștiutori, rămîn impresionați de dovezile staționice dacoromane și străromâne în milenii luate în copitele calilor de tot felul de neamuri...
Munții, Munții cei întăriți cu ziduri, ai dăru-

— De cînd cresc... opalite romane în muntii pe care-i străpungem?
De cînd arheologii bănăteni ne-au cerut ajutor să sapsă în... cîmpia din apropierea orașului, acolo unde se descoperiseră ruinele castrelor și apoi ale orașului antic Tibiscum. Ca răsplăt, mi-au dat, sub semnătură și inventar, aceste cîteva piese. Noi ne vedem de-ale noastre, în muntii, dar cînd e vorba de-a arăta lumii că și în acestă țară, prin specialiștii hidromunștrilor, s-a făcut un efort. După ce admirăm vitrinele, îi ducem să viziteze „Rezervația arheologică” — muzeul și santierul. Chiar și cei rău intenționați, ca și cei mai vorbăreți de neștiutori, rămîn impresionați de dovezile staționice dacoromane și străromâne în milenii luate în copitele calilor de tot felul de neamuri...
Munții, Munții cei întăriți cu ziduri, ai dăru-

— De cînd cresc... opalite romane în muntii pe care-i străpungem?
De cînd arheologii bănăteni ne-au cerut ajutor să sapsă în... cîmpia din apropierea orașului, acolo unde se descoperiseră ruinele castrelor și apoi ale orașului antic Tibiscum. Ca răsplăt, mi-au dat, sub semnătură și inventar, aceste cîteva piese. Noi ne vedem de-ale noastre, în muntii, dar cînd e vorba de-a arăta lumii că și în acestă țară, prin specialiștii hidromunștrilor, s-a făcut un efort. După ce admirăm vitrinele, îi ducem să viziteze „Rezervația arheologică” — muzeul și santierul. Chiar și cei rău intenționați, ca și cei mai vorbăreți de neștiutori, rămîn impresionați de dovezile staționice dacoromane și străromâne în milenii luate în copitele calilor de tot felul de neamuri...
Munții, Munții cei întăriți cu ziduri, ai dăru-

— De cînd cresc... opalite romane în muntii pe care-i străpungem?
De cînd arheologii bănăteni ne-au cerut ajutor să sapsă în... cîmpia din apropierea orașului, acolo unde se descoperiseră ruinele castrelor și apoi ale orașului antic Tibiscum. Ca răsplăt, mi-au dat, sub semnătură și inventar, aceste cîteva piese. Noi ne vedem de-ale noastre, în muntii, dar cînd e vorba de-a arăta lumii că și în acestă țară, prin specialiștii hidromunștrilor, s-a făcut un efort. După ce admirăm vitrinele, îi ducem să viziteze „Rezervația arheologică” — muzeul și santierul. Chiar și cei rău intenționați, ca și cei mai vorbăreți de neștiutori, rămîn impresionați de dovezile staționice dacoromane și străromâne în milenii luate în copitele calilor de tot felul de neamuri...
Munții, Munții cei întăriți cu ziduri, ai dăru-

— De cînd cresc... opalite romane în muntii pe care-i străpungem?
De cînd arheologii bănăteni ne-au cerut ajutor să sapsă în... cîmpia din apropierea orașului, acolo unde se descoperiseră ruinele castrelor și apoi ale orașului antic Tibiscum. Ca răsplăt, mi-au dat, sub semnătură și inventar, aceste cîteva piese. Noi ne vedem de-ale noastre, în muntii, dar cînd e vorba de-a arăta lumii că și în acestă țară, prin specialiștii hidromunștrilor, s-a făcut un efort. După ce admirăm vitrinele, îi ducem să viziteze „Rezervația arheologică” — muzeul și santierul. Chiar și cei rău intenționați, ca și cei mai vorbăreți de neștiutori, rămîn impresionați de dovezile staționice dacoromane și străromâne în milenii luate în copitele calilor de tot felul de neamuri...
Munții, Munții cei întăriți cu ziduri, ai dăru-

— De cînd cresc... opalite romane în muntii pe care-i străpungem?
De cînd arheologii bănăteni ne-au cerut ajutor să sapsă în... cîmpia din apropierea orașului, acolo unde se descoperiseră ruinele castrelor și apoi ale orașului antic Tibiscum. Ca răsplăt, mi-au dat, sub semnătură și inventar, aceste cîteva piese. Noi ne vedem de-ale noastre, în muntii, dar cînd e vorba de-a arăta lumii că și în acestă țară, prin specialiștii hidromunștrilor, s-a făcut un efort. După ce admirăm vitrinele, îi ducem să viziteze „Rezervația arheologică” — muzeul și santierul. Chiar și cei rău intenționați, ca și cei mai vorbăreți de neștiutori, rămîn impresionați de dovezile staționice dacoromane și străromâne în milenii luate în copitele calilor de tot felul de neamuri...
Munții, Munții cei întăriți cu ziduri, ai dăru-

— De cînd cresc... opalite romane în muntii pe care-i străpungem?
De cînd arheologii bănăteni ne-au cerut ajutor să sapsă în... cîmpia din apropierea orașului, acolo unde se descoperiseră ruinele castrelor și apoi ale orașului antic Tibiscum. Ca răsplăt, mi-au dat, sub semnătură și inventar, aceste cîteva piese. Noi ne vedem de-ale noastre, în muntii, dar cînd e vorba de-a arăta lumii că și în acestă țară, prin specialiștii hidromunștrilor, s-a făcut un efort. După ce admirăm vitrinele, îi ducem să viziteze „Rezervația arheologică” — muzeul și santierul. Chiar și cei rău intenționați, ca și cei mai vorbăreți de neștiutori, rămîn impresionați de dovezile staționice dacoromane și străromâne în milenii luate în copitele calilor de tot felul de neamuri...
Munții, Munții cei întăriți cu ziduri, ai dăru-

— De cînd cresc... opalite romane în muntii pe care-i străpungem?
De cînd arheologii bănăteni ne-au cerut ajutor să sapsă în... cîmpia din apropierea orașului, acolo unde se descoperiseră ruinele castrelor și apoi ale orașului antic Tibiscum. Ca răsplăt, mi-au dat, sub semnătură și inventar, aceste cîteva piese. Noi ne vedem de-ale noastre, în muntii, dar cînd e vorba de-a arăta lumii că și în acestă țară, prin specialiștii hidromunștrilor, s-a făcut un efort. După ce admirăm vitrinele, îi ducem să viziteze „Rezervația arheologică” — muzeul și santierul. Chiar și cei rău intenționați, ca și cei mai vorbăreți de neștiutori, rămîn impresionați de dovezile staționice dacoromane și străromâne în milenii luate în copitele calilor de tot felul de neamuri...
Munții, Munții cei întăriți cu ziduri, ai dăru-

— De cînd cresc... opalite romane în muntii pe care-i străpungem?
De cînd arheologii bănăteni ne-au cerut ajutor să sapsă în... cîmpia din apropierea orașului, acolo unde se descoperiseră ruinele castrelor și apoi ale orașului antic Tibiscum. Ca răsplăt, mi-au dat, sub semnătură și inventar, aceste cîteva piese. Noi ne vedem de-ale noastre, în muntii, dar cînd e vorba de-a arăta lumii că și în acestă țară, prin specialiștii hidromunștrilor, s-a făcut un efort. După ce admirăm vitrinele, îi ducem să viziteze „Rezervația arheologică” — muzeul și santierul. Chiar și cei rău intenționați, ca și cei mai vorbăreți de neștiutori, rămîn impresionați de dovezile staționice dacoromane și străromâne în milenii luate în copitele calilor de tot felul de neamuri...
Munții, Munții cei întăriți cu ziduri, ai dăru-

— De cînd cresc... opalite romane în muntii pe care-i străpungem?
De cînd arheologii bănăteni ne-au cerut ajutor să sapsă în... cîmpia din apropierea orașului, acolo unde se descoperiseră ruinele castrelor și apoi ale orașului antic Tibiscum. Ca răsplăt, mi-au dat, sub semnătură și inventar, aceste cîteva piese. Noi ne vedem de-ale noastre, în muntii, dar cînd e vorba de-a arăta lumii că și în acestă țară, prin specialiștii hidromunștrilor, s-a făcut un efort. După ce admirăm vitrinele, îi ducem să viziteze „Rezervația arheologică” — muzeul și santierul. Chiar și cei rău intenționați, ca și cei mai vorbăreți de neștiutori, rămîn impresionați de dovezile staționice dacoromane și străromâne în milenii luate în copitele calilor de tot felul de neamuri...
Munții, Munții cei întăriți cu ziduri, ai dăru-

— De cînd cresc... opalite romane în muntii pe care-i străpungem?
De cînd arheologii bănăteni ne-au cerut ajutor să sapsă în... cîmpia din apropierea orașului, acolo unde se descoperiseră ruinele castrelor și apoi ale orașului antic Tibiscum. Ca răsplăt, mi-au dat, sub semnătură și inventar, aceste cîteva piese. Noi ne vedem de-ale noastre, în muntii, dar cînd e vorba de-a arăta lumii că și în acestă țară, prin specialiștii hidromunștrilor, s-a făcut un efort. După ce admirăm vitrinele, îi ducem să viziteze „Rezervația arheologică” — muzeul și santierul. Chiar și cei rău intenționați, ca și cei mai vorbăreți de neștiutori, rămîn impresionați de dovezile staționice dacoromane și străromâne în milenii luate în copitele calilor de tot felul de neamuri...
Munții, Munții cei întăriți cu ziduri, ai dăru-

— În noi, mi s-a răspuns. După șapte ani, mai stăm puț și plecăm și noi, pe Olt. E tare krea despărțirea, dar n-avem ce face, asta-i soarta de santierist intr-ale lumii.

Da, în Munții Lotrului adia regretul părăsirii edificiului terminat. Acesta-i, de fapt, destulul constructorilor de civilizație; cu fiecare cetate și închete încercăm în marele arbore hidroenergetic al țării. Regretul lor nu-i altceva decît fată nevăzută a bucuriei împlinirii, o altă dimensiune a constinței că-i nevoile de ei pentru înălțarea altor stele pe firmamentul școlii românești de hidrotehnică.

Cînd, înainte de cel de-al doilea război mondial, imi spune Ing. Ilie Ban, specialistul, printre care profesorii Dorin Pavel și Radu Priscu, au apreciat că potențialul energetic tehnic amenajabil al României se cifrează la aproximativ 14000 MW putere instalată totală, unii polițieni au zîmbit, pronosticînd că nici într-un secol nu se va putea realiza ceva serios în această direcție. Intr-un fel, aceștia din urmă aveau dreptate, ținînd cont de nivelul economic puțin dezvoltat al țării; astfel, în anul 1950, puterea totală instalată în centrale hidroelectrice (C.H.E.) era de numai 60 MW, cu puțin mai mult decît cea mai mică uzină din cadrul complexului Bistra-Poiana Mărilor.

Cifre, cifre, cifre... De multe ori vrei să renunți la ele, dar nu-i destul să roșiești Biaz, Arges, Lotru, Sebes, Olt, Portile de Fier, pentru a da reala dimensiune a efortului constructiv, a risicii de energie și inteligență, a încercărilor oamenilor acestui timp eroic, pentru că țara să prospere și prin dezvoltarea ei să fie un mare centru de cercetare și creație.

Trăim firesc vremea cînd orășele urcă spre înălțimi. Dar în fiecare bărbat, în fiecare femeie există, totuși, păstoriul și plugarul. Părăsirea satului și căutarea orașului, iluzoria lepădare de moșia străveche, apoi refuzul condiției cetădene și întoarcerea la muncă, toată această autoexaminare (de ani sau decenii) a simțirii și conștiinței pot fi teme pentru publicistică și literatură.

De cîva timp începe să se reîntrî în orbita largă și prioritară a dezvoltării, a atenției din partea tuturor forurilor economice, sociale, culturale. Această dezvoltare pleacă fără doar și poate și de la celele resorturi majore, ancestrale care regenerează păstoriul și plugarul în fiecare dintre noi.

Sigur, numărul țăranilor descrește. Și e firesc să fie așa, pentru că modernizarea mijloacelor de cultivare a pămîntului, de creștere a animalelor, de desfășurare a transhumanței (care există și acum) urmează un curs spectaculos. Cu mai puțini oameni se obțin producții mai mari. O asemenea posibilitate (și certitudine) l-a determinat pe Marin Preda să scrie un incitant eseu, publicat apoi în volumul „Imposibila întoarcere”. Omul de sorginte țărănească privea cu mirare și durere răciră clasei țărănești. A acceptat însă întotdeauna ideea că ea nu va dispărea. Vedea, înțelega și accepta schimbările ce aveau loc în conștiința acestei clase. Majoritatea țăranilor rămași sau reințorși la țară au devenit mecanicizori. Iar dacă pogonul dă producții mai mari, iar dacă munca unui singur om poate hrăni mai multe grîni decît alțdată, toate acestea nu înseamnă că țăranul e condamnat la pierire. El își schimbă doar felul de a fi și de a lucra pămîntul. Așa cum muncitorul a schimbat roaba cu electrocarul și a început să se priceapă și la electrotehnică, nu numai la mulțarea unei grămețe de fiare de colo colo. Tot așa, și păstoriul din Mărginimea Sibiului nu-si mai duce turmele pe jos pînă în Bărgan sau Dobrogea, timp de săptămîni, ci doar în cîteva zile le mută cu autoturcul.

— De cînd cresc... opalite romane în muntii pe care-i străpungem?
De cînd arheologii bănăteni ne-au cerut ajutor să sapsă în... cîmpia din apropierea orașului, acolo unde se descoperiseră ruinele castrelor și apoi ale orașului antic Tibiscum. Ca răsplăt, mi-au dat, sub semnătură și inventar, aceste cîteva piese. Noi ne vedem de-ale noastre, în muntii, dar cînd e vorba de-a arăta lumii că și în acestă țară, prin specialiștii hidromunștrilor, s-a făcut un efort. După ce admirăm vitrinele, îi ducem să viziteze „Rezervația arheologică” — muzeul și santierul. Chiar și cei rău intenționați, ca și cei mai vorbăreți de neștiutori, rămîn impresionați de dovezile staționice dacoromane și străromâne în milenii luate în copitele calilor de tot felul de neamuri...
Munții, Munții cei întăriți cu ziduri, ai dăru-

— De cînd cresc... opalite romane în muntii pe care-i străpungem?
De cînd arheologii bănăteni ne-au cerut ajutor să sapsă în... cîmpia din apropierea orașului, acolo unde se descoperiseră ruinele castrelor și apoi ale orașului antic Tibiscum. Ca răsplăt, mi-au dat, sub semnătură și inventar, aceste cîteva piese. Noi ne vedem de-ale noastre, în muntii, dar cînd e vorba de-a arăta lumii că și în acestă țară, prin specialiștii hidromunștrilor, s-a făcut un efort. După ce admirăm vitrinele, îi ducem să viziteze „Rezervația arheologică” — muzeul și santierul. Chiar și cei rău intenționați, ca și cei mai vorbăreți de neștiutori, rămîn impresionați de dovezile staționice dacoromane și străromâne în milenii luate în copitele calilor de tot felul de neamuri...
Munții, Munții cei întăriți cu ziduri, ai dăru-

— De cînd cresc... opalite romane în muntii pe care-i străpungem?
De cînd arheologii bănăteni ne-au cerut ajutor să sapsă în... cîmpia din apropierea orașului, acolo unde se descoperiseră ruinele castrelor și apoi ale orașului antic Tibiscum. Ca răsplăt, mi-au dat, sub semnătură și inventar, aceste cîteva piese. Noi ne vedem de-ale noastre, în muntii, dar cînd e vorba de-a arăta lumii că și în acestă țară, prin specialiștii hidromunștrilor, s-a făcut un efort. După ce admirăm vitrinele, îi ducem să viziteze „Rezervația arheologică” — muzeul și santierul. Chiar și cei rău intenționați, ca și cei mai vorbăreți de neștiutori, rămîn impresionați de dovezile staționice dacoromane și străromâne în milenii luate în copitele calilor de tot felul de neamuri...
Munții, Munții cei întăriți cu ziduri, ai dăru-

— De cînd cresc... opalite romane în muntii pe care-i străpungem?
De cînd arheologii bănăteni ne-au cerut ajutor să sapsă în... cîmpia din apropierea orașului, acolo unde se descoperiseră ruinele castrelor și apoi ale orașului antic Tibiscum. Ca răsplăt, mi-au dat, sub semnătură și inventar, aceste cîteva piese. Noi ne vedem de-ale noastre, în muntii, dar cînd e vorba de-a arăta lumii că și în acestă țară, prin specialiștii hidromunștrilor, s-a făcut un efort. După ce admirăm vitrinele, îi ducem să viziteze „Rezervația arheologică” — muzeul și santierul. Chiar și cei rău intenționați, ca și cei mai vorbăreți de neștiutori, rămîn impresionați de dovezile staționice dacoromane și străromâne în milenii luate în copitele calilor de tot felul de neamuri...
Munții, Munții cei întăriți cu ziduri, ai dăru-

— De cînd cresc... opalite romane în muntii pe care-i străpungem?
De cînd arheologii bănăteni ne-au cerut ajutor să sapsă în... cîmpia din apropierea orașului, acolo unde se descoperiseră ruinele castrelor și apoi ale orașului antic Tibiscum. Ca răsplăt, mi-au dat, sub semnătură și inventar, aceste cîteva piese. Noi ne vedem de-ale noastre, în muntii, dar cînd e vorba de-a arăta lumii că și în acestă țară, prin specialiștii hidromunștrilor, s-a făcut un efort. După ce admirăm vitrinele, îi ducem să viziteze „Rezervația arheologică” — muzeul și santierul. Chiar și cei rău intenționați, ca și cei mai vorbăreți de neștiutori, rămîn impresionați de dovezile staționice dacoromane și străromâne în milenii luate în copitele calilor de tot felul de neamuri...
Munții, Munții cei întăriți cu ziduri, ai dăru-

— De cînd cresc... opalite romane în muntii pe care-i străpungem?
De cînd arheologii bănăteni ne-au cerut ajutor să sapsă în... cîmpia din apropierea orașului, acolo unde se descoperiseră ruinele castrelor și apoi ale orașului antic Tibiscum. Ca răsplăt, mi-au dat, sub semnătură și inventar, aceste cîteva piese. Noi ne vedem de-ale noastre, în muntii, dar cînd e vorba de-a arăta lumii că și în acestă țară, prin specialiștii hidromunștrilor, s-a făcut un efort. După ce admirăm vitrinele, îi ducem să viziteze „Rezervația arheologică” — muzeul și santierul. Chiar și cei rău intenționați, ca și cei mai vorbăreți de neștiutori, rămîn impresionați de dovezile staționice dacoromane și străromâne în milenii luate în copitele calilor de tot felul de neamuri...
Munții, Munții cei întăriți cu ziduri, ai dăru-

— De cînd cresc... opalite romane în muntii pe care-i străpungem?
De cînd arheologii bănăteni ne-au cerut ajutor să sapsă în... cîmpia din apropierea orașului, acolo unde se descoperiseră ruinele castrelor și apoi ale orașului antic Tibiscum. Ca răsplăt, mi-au dat, sub semnătură și inventar, aceste cîteva piese. Noi ne vedem de-ale noastre, în muntii, dar cînd e vorba de-a arăta lumii că și în acestă țară, prin specialiștii hidromunștrilor, s-a făcut un efort. După ce admirăm vitrinele, îi ducem să viziteze „Rezervația arheologică” — muzeul și santierul. Chiar și cei rău intenționați, ca și cei mai vorbăreți de neștiutori, rămîn impresionați de dovezile staționice dacoromane și străromâne în milenii luate în copitele calilor de tot felul de neamuri...
Munții, Munții cei întăriți cu ziduri, ai dăru-

— De cînd cresc... opalite romane în muntii pe care-i străpungem?
De cînd arheologii bănăteni ne-au cerut ajutor să sapsă în... cîmpia din apropierea orașului, acolo unde se descoperiseră ruinele castrelor și apoi ale orașului antic Tibiscum. Ca răsplăt, mi-au dat, sub semnătură și inventar, aceste cîteva piese. Noi ne vedem de-ale noastre, în muntii, dar cînd e vorba de-a arăta lumii că și în acestă țară, prin specialiștii hidromunștrilor, s-a făcut un efort. După ce admirăm vitrinele, îi ducem să viziteze „Rezervația arheologică” — muzeul și santierul. Chiar și cei rău intenționați, ca și cei mai vorbăreți de neștiutori, rămîn impresionați de dovezile staționice dacoromane și străromâne în milenii luate în copitele calilor de tot felul de neamuri...
Munții, Munții cei întăriți cu ziduri, ai dăru-

— De cînd cresc... opalite romane în muntii pe care-i străpungem?
De cînd arheologii bănăteni ne-au cerut ajutor să sapsă în... cîmpia din apropierea orașului, acolo unde se descoperiseră ruinele castrelor și apoi ale orașului antic Tibiscum. Ca răsplăt, mi-au dat, sub semnătură și inventar, aceste cîteva piese. Noi ne vedem de-ale noastre, în muntii, dar cînd e vorba de-a arăta lumii că și în acestă țară, prin specialiștii hidromunștrilor, s-a făcut un efort. După ce admirăm vitrinele, îi ducem să viziteze „Rezervația arheologică” — muzeul și santierul. Chiar și cei rău intenționați, ca și cei mai vorbăreți de neștiutori, rămîn impresionați de dovezile staționice dacoromane și străromâne în milenii luate în copitele calilor de tot felul de neamuri...
Munții, Munții cei întăriți cu ziduri, ai dăru-

— De cînd cresc... opalite romane în muntii pe care-i străpungem?
De cînd arheologii bănăteni ne-au cerut ajutor să sapsă în... cîmpia din apropierea orașului, acolo unde se descoperiseră ruinele castrelor și apoi ale orașului antic Tibiscum. Ca răsplăt, mi-au dat, sub semnătură și inventar, aceste cîteva piese. Noi ne vedem de-ale noastre, în muntii, dar cînd e vorba de-a

PRIMA PAGINA A JURNALULOR

Eternități

Iuna mai este anotimpul fără dezamăgiri. În mișcarea lui secretă, cosmosul înscăunază fără echivoc puterea soarelui și a luminii. E tărâmul la care, navigând prin desertul îndolilor, speranța trage la mal și caută loc să se așeze. Găsește sufletul. Luna mai e triumful ferbii, bucuria melcului tânăr, clina în care tărâmul, apicat pe brazdă, așa cum ni-l mai arată frescele citorilor medievale, ridică fruntea în aureolă și stă drept, timp de câteva respirații, între cer și pământ. Gîndul lui, atunci, devine pod ce leagă cele două infinituri. Trupul, arzînd pe dinăuntru, e templu în flăcări.

În mai, Gînditorul de la Hamangia seamănă tot mai mult cu bunicul, pe care ni-l imaginăm stînd pe scîntelul cu trei picioare, în malul prispei, adîncind uscăciunea sau răcoarea vîntului care bate dinspre țarină. Și cînd semnele lui tainice și milenare îl vorbesc, îl cheamă pe tata și-i dă dezlegare: „Mergi și seamănă, e timpul!” Și cîmpul e frămîntat ca o pilne. În mai, mugurii sparg gîoaaca vegetală și cîntă o Oda a Bucuriei.

Rîndurile s-au întors în culbul din balconul meu, i-au lipit cîteva proptele, i-au dat duh și mi-au reîntregit familia. Am cui mă destăliniu.

Toate zborurile pîcate au revenit la matcă și povestesc peripeții. Urmează nopți de tandrete. Natura cade cloșcă și scoate pul.

Prin vîzduh s-au întors păsările călătoare. Prin adîncurile abia închipute ale apelor se întorc pestii călători.

Din Sargasse vine anghila: zîua înaltă în așul fluviului, noaptea traversează uscatul cu unduire de reptă, în căutarea apelor dulci, în care s'a depună lecele.

Din Oceanul pliantar vin, umflînd apele Dunării, stînci — moriunul, nisetrul, păstruga și ceza. Cite-un levathan lovește malul cu coada și lovitură îl clatină. Într-o primăvară, cînd apele fluviului dăduseră peste maluri, un astfel de chit, scînat parcă din povestile biblice, a rătruns pe lîngă care s'întîrea în grădina noastră și, apele fiind scurte, a eșuat asemenea unei corăbii. S'a fi vrut să-l scoatem la Dunăre, n-am fi putut: era urias. Tata, însă, măr-turisese, n-a vrut. Zicea: „Copile, n-ăa călătoria noastră e mai eșuată cît unu, mi-grația sturionilor nu conținește.

Dar, cu toate că mai eșuează cite unul, mi-grația sturionilor nu conținește. Ce e sint vin să pulăscă aici; ce e sint vin să se nască într-un predestinat spațiu natal: cel românesc.

Spre tîrziu primăverii vin bancurile masive de scurmbii. Viitura lor e un rol de monade, din care milioane nu se mai împlinesc, cad în plasele lipovenilor.

Din valuri eu văd ridicîndu-se, atunci, trei umbre: una e a pescarului Amin, care vine să bată gîdul pe privarul Milea; a doua e a unchiului Gheorghe, cel mai vestit braconier din bălțile Brăilei; a treia e a bătrînului San-tiano, cel fără de noroc, care tot povesteste cum i-au mîncat malvinul blestemății de rechini. Tîrziu se așează într-un triunghi cu laturile egale, trimis după vin alb și sec, după lăutari, și rămîn multă vreme tăcuți, asemenea unor atlași în repaus, privind la Fațera Luminii care se rotește în fiecare an, în luna mai.

Acum, necuprînsul începe în cuprîns și, într-o fulgerare, capătă chip: al celor mișcătoare în formă și esență.

Vesnicia, care se arată cu trupul șarpelui, leapădă cămașa bătrîneții și îmbracă strai nou: să vesnicească. Spațiul din jur devine culb cosmic, în care Natura scoate pul.

E culbul dulcii noastre eternități.

N. Grigore Mărășanu

ion popescu

În calea florilor

Esti fiul patriei și ții atî de mult la acest tîtu nobililor. Eroi, mii, alcătuesc nemărginitul,

și milioane, vin în oști de spice grele, foșnitoare, să le tot legeni, să cunoști nuntirea sevelor — popoare,

cu-o mișcare să-mprumuți din taina vieții tale lor, să dăruiești chiar dacă nu-ți așteaptă darul, un ulcior

cu apă vie. Astfel, prins, între trecut și viitor eliberează-te din vis și ieși în calea florilor.

Desene de Ilie Florin

ion c. ștefan

În demnitatea muncii

Oțirile de grîne se-nalță lin spre soare, în poșnică rodire, doar păcii stînd străjere, Ca să cîntim în mai o muncii sărbătoare,

Așa cum bucuria din inimă ne-o cere. Cei harnici se uniră în fabrici și pe-ogoare — Căci pinea și unealta același scop slujesc — Oțirile de piine se înalță către soare, Orașele sub raze ferestrele-și roteșc.

Și nu-i nimic mai nobil ca gîndu-înaript Sub ceru-acestui mai al clasei muncitoare! În frontal de constructori poetul e soldat Cînd oțirile de grîne se-nalță lin spre soare!

Oțirile de grîne sub soare se roteșc — Ca pe copiii noștri cu drag și le purtăm; E-otia împlinire pe plaiul românesc Și-n demnitatea muncii spre comunism urcăm!

Virful cu dor

Ni-i țara cel mai scump meleag rodit De soare, pe-o pămîntului noștră, Cum de milenii aceea ne-au rodit Ogorul și livada într-o stemă.

Carpații ni-s catalogul de-împlinire — De-a dreapta și de-a stînga lor, înalți, Străbunii ne-au purtat spre nemurire Trezind viteji din unii în ceilalți!

Și rădăcini adînci de-am căuta, Pămîntul însuși cuib ne-a fost spre soare, Cînd Dunărea spre mare ne purta, Pe Olt și Mureș, în oglinzi stelare!

De-aceia azi urcăm spre-un cer senin, De aur, — comunismul viitor, De înflorie, aicea ni-l zidim, Pe fruntea țării, spre un Virf cu Dor!

Vedere asupra lumii

Lumea văzută dinspre mine în colțuri trei desfășurată pe laturi tinere scriind acest poem și-această dată

Lumea văzută dinspre noi cu certitudinea că este aerul rece dinlăuntru înmugurînd fără de veste

Lumea văzută dinspre lume un peisaj compact, finit c-un învali strălucitor acest poem neconținut.

Murmurul frunzelor iarăși edenul horilor, florilor; așa se întoarce eternul în noi lenes cu umbrele noastre-napoi.

Tinerete contra cronometru

Este un fel de viață trăită contra cronometru — avea să-mi spună, ceva mai tîrziu, unul din tinerii care m-au făcut să-mi înteleg și să-mi iubesc pe serialiști, dîndu-mi cîteva dimensiuni sigure și stabile ale tinerii generații române de azi.

La intrare, cit pe-aci să se imbrîncim, imbulzindu-ne doi sau chiar mai mulți deodată, pe aceeași ușă. Constat cu surprindere și fără plăcere că fac parte dintre aceia care soșesc cu o clipă înainte de intrarea profesorului. După felul cum se uitau la ceas, în autobuz, după graba cu care au sărit aproape din mers în stație, dar mai ales — după cum vorbeau de-a valma despre maștri și logaritmi, mi-am dat seama că sint serialiști. Au ei un ceva comun, înconfundabil. Un neșafîrț febril.

Cu inevitabilele mici amănunte, zilele acestor tineri se aseamnă mult de tot între ele. Serile lor mai ales, sint chiar identice. Atunci se precipită ei în autobuze și se întînesc, cu o fervoare specifică, în sălile de clasă și laboratoarele Liceului Industrial Nr. 2 din Reșița. Este amfiteatrul spiritual al siderurgistilor. Parcă însăși flacăra, mai mult decît bicentenară a Reșiței, sau chiar seninul zilei ar vrea să se auto-perfecționeze odată cu ei, la șeral. Parcă simț un tonus spiritual al aerului pe cordoare.

— Mai sărbătorești un opt la fizică, un zece la meserie, te mai lamentezi la cite un șase la literatura română, cum am pățit-o acum cu teza, înțe-ne-a cam încurcat. „Enigma Otiliei” — sinti spune, în timp ce întorc în cabinetul de electrotehnică, Dorel Miron. Uneori trebuie să fii și la școală, și la lucru, peste program, cînd sint probleme prezente. În familia, normal, iși cere și ea drepturile ei. Este un fel de viață trăită contra cronometru. Cu renunțări și cu satisfacții, dar mai ales cu vîntă, cînd vîntă din dinți și-l dai afară pe nu se poate. Puțin patetic, așa spune: o tinerete încandescentă, la muncă, la școală, acasă. Peste tot.

Se-aude o mîngie bufnînd în plasa unui geam de la parter. Apoi, pași pierzîndu-se pe coridor. Și un ris de față, ușor, dezinvolt, însinuant, ca o zbatere molcomă de orgă-n catedrală.

— Bine, Dorele, dar v-ai înscris la șeral de bună voie... — Asta nici nu se mai discută. Nu ne lamentez, pentru că așa cum se spune, ne-am făcut-o cu mina noastră. Și nu ne pare deloc rău.

— Adică, de ce conștii tu la atîta bătaie de cap, la această cursă contra cronometru, cum o numești?

— Vedeți dumneavoastră, eu lucrez ca electrician la laminare, unde sint multe tehnologii automatizate, cu aparatură complicată, nu cum mai cred cite unii, din necunoaștere. Nu poți ține pasul stînd comod de-o parte, cu brațele încrucișate și cu mîntea în stare de repaus.

— Și care-i motivația, avantajul?

— N-am venit la șeral cu gîndul la obținerea de trepte și categorii de înaltă muncă, ceea ce mai înteleg unii prin așa-zisele avantaje. Dar sint convins că astăzi liceul face parte din minimul de pregătire al unui tînar și adevărat muncitor. Iar eu mă gîndesc și la subingineri. Tot la șeral. Că n-o să mă tîna nevasta la cursuri de zi, fără muncă, pe banii ei. Cînd, mei, Vuciu și Zăgărit vor și ei să urmeze Institutul de subingineri. Lor le e mai ușor, n-au nevastă, obligații.

— I-am iubit todeauna pe acești tineri, pot spune, dar de înteles nu l-am înteles prea bine, pînă cînd nu i-am mai privit din punctul de vedere al categoriei unde am stat cîteva ani cu profesor la șeral.

— Cum arată, de fapt, ziua unui serialist?

Nicolae Sirbu

Continuare în pag. a 6-a

Un edificiu impunător

Zici Județul Olt și boarea pămîntului se înalță mirific pe toată întinderea, în Apoditele Cezienilor și în Boian, sub Sprincența Oltului și la Frunzaru.

Zici Județul Olt și zici agricultura științifică și eficientă economică, zici bună organizare și avuție și pe lîngă toate acestea, ca o cunună, înaltul Titlu de Erou al Noului Revoluționar Agrar.

Ma întreb și astăzi ce s'a fi avut tîna în brațe, atunci, în primăvara aceea, de demult, dragoste? teamă de sărăcie? necaz? Atunci cînd bicul lui mi-a cuprîns lacom picioarele; tăiașem cu sapa un fir de porumb și-l infipseșem în pămînt. Pînă s-a întors tîna cu stîlul pe rînd, firul de porumb murise, își răscușie frunzele în arșiță.

Dacă ar trăi tîna acum să numere, s-ar ample pătului numai cu porumbul de la numărătoare. Am trecut printre lanuri în toamnă și am simțit în piept un vînt de sărbătoare, treceam printre semînțele prăschimbate în oști, aveam impresia de fenomen planetar, nesfîrșit. Într-o margine am văzut un om cu sarea. Poate că era un inginer agronom, unul din cei întîrzi, cu nădăd, în marile amfiteatru urcător dinspre Dunăre, întors bolnav de taina recoltelor și cu gînd de mare ispravă.

„Cînd am discutat cu cîteva ani în urmă despre producția de 20.000 kg de porumb la hectar, de 8-10.000 kg orz și grîu la hectar, de producții mari — spunea conducătorul țării — mi-ți priveau, cu nelăcredere, iar unii credeau că sint cerințe utopice. În acest an — de fapt și în anii precedenți — un număr mare de unități au realizat asemenea producții, iar altele au obținut la porumb producții mai mari. Județul Olt, unul din județele cerealiere, a realizat pe întreașă suprafață producții medii de 7.000 kg orz la hectar,

6.000 kg grîu la hectar și peste 21.000 kg porumb stîlului la hectar.

Pe baza acestor realizări, Comitetul politic executiv a hotărît instituirea titlului de „Erou al Noului Revoluționar Agrar” și a hotărît ca primul județ care să primească acest titlu pentru rezultatele obținute să fie Județul Olt.

Cînd se rostose aceste cuvînte, se auzea cîntecul toamnei prelung. Plînu urca în suflete, Serile se cocceau în jurul asfințitului și am zis atunci că trăiesc cea mai frumoasă toamnă a agriculturii românești.

Zici Județul Olt și zici o parte din țară, unde oamenii pe lîngă agricultura care a fost și rămîne ca un obicei al pămîntului și-au găsit rosturi noi, si-au descoperit vocația de făurari și de constructori.

Al 19-lea județ ca număr de locuitori, Județul Olt e înscris în circuitul economiei al țării cu o producție industrială de peste 34 miliarde lei, ceea ce înseamnă o industrie puternică, bine structurată teritorial, expresie fidelă a politicii partidului de repartizare judicioasă a forțelor de producție pe teritoriul țării.

Industria județului Olt este sinteză contemporană modernă produce la ora aceasta la parametrii cei mai înalți de calitate și eficiență, exprimîndu-se într-o mare diversitate de produse. De altfel, unele întreprinderi au caracter de unicat în industria românească, produsele lor avînd pentru altele importanță vitală.

Zici Județul Olt, zici Slatina, zici aluminului românesc care izvoiește aici pe peste două decenii cu o puritate de 99,9 la sută, ceea ce menține

Nicolae Fulga

Continuare în pag. a 7-a

rodian drăgoi

Cîntec

Sintem în Mai e cold în veșnicie cîntecul privighetorilor lăcrește pe ramuri țaranul nu lasă nici o mărășă să-ogștepe neobșite drumuri ne bat mereu în geomuri

sub salopete sudoarea nu vrea să se culce în fiecă dimineață veacul ne așteaptă ca aerul afară se-aude blind lumina cum respiră ca o albina plutește cîmpia către vară

gîndurile noastre sint ca niște copaci înfloriți sint oameni în care tineretea nu mai încapă neîncet cîmpion un mare viitor cîntecul nostru ca o corabie călătorește pe ape

Lumină trează

Pentru lumina de azi și lumina de mine trudem știm că-n fiecare bob putem întemia o cetate în jurul nostru lumina miroase a flaute și drumurile dorm îmbrățișate

pe șantierele tinerii înalță o nouă dimineață ideile lor numai alături de ideile noastre lucrează ne bucurăm că fiecare zile îi merge tot mai bine și că fiecare om e o lumină trează

cîmpia se joacă senină pe sub prunci și fiecă străbun e o rădăcină visătoare în acest Mai blind ca o baladă în care tot ce-atingem se face sărbătoare

Istorie

Săpăm fiecă fîntînă cu o aripă de fluture realitatea curge năvalnic ca un rîu drumurile pe care-au mers străbunii ne încolțesc în piept se scrie istoria pe boabe de grîu

de puterea vîntului nici un copac nu se teme iar înfloresc pămîntul imputernicit de ploii oamenii își poartă bucuria și dimineața pe umăr vesnicia se umple pină sus cu eroi

mereu ne este patria de adevăr luminată zîua de muncă pe salopete trezare destinal acestui neam îl purtăm ca pe o făclie prin lume sintem în Mai și patria e-un cîntec către soare

Respirația veacului

Se-aude cum respiră pămîntul prin eroi adevărul este singura noastră pușcă încercată fiecă zi umbă în haine de nouă îmbrăcată

o mare blîndețe blînde prin țară seara povestile încep să aburească pe masă străbunii trag cîmpia peste ei și nu pot să adoarmă respirația veacului indoaie geomul la casă

crește un înn bărbătesc ca o nesfîrșită pădure femeia își îngrijește bucuria de a fi mamă sintem în Mai și țara plutește către soare

Pentru viață

Și în Mai viața pentru viață muncește oamenii merg umăr lîngă umăr cu ideile lor inima patriei bate la fel pentru toți și cuvintele păsării albe se var

în fiecare floare visează un poet sudoarea ne ajută să privim cu demnitate de eroi numai libertatea poate ține tot pămîntul în brațe

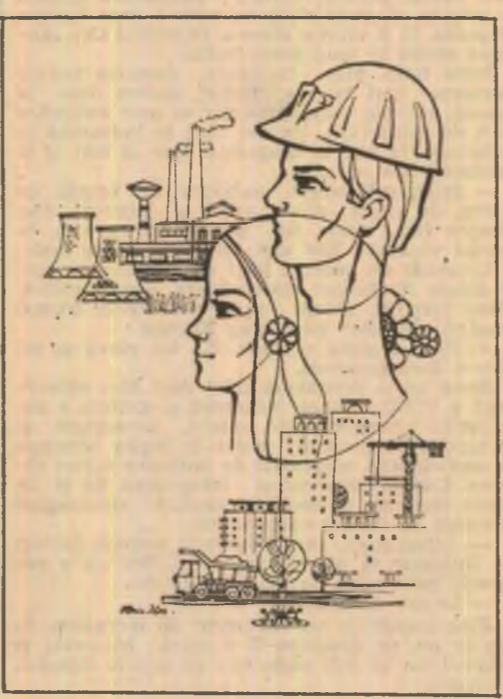
și brațele libertății sintem chiar noi

FESTIVALUL ARTEI ȘI CREAȚIEI STUDENȚEȘTI

Folclorul, viziune și interpretare

gluni încă bună păstrătoare a tradițiilor noastre populare. Folosind drept pretext de scenariu luarea la oaste a flăcăilor, Ansamblul folcloric „Mugureliu” al ieșenilor a oferit un spectacol unicat axat în mare parte pe lirica de cântănie deosebit de generoasă ca varietate de texte literare. Colajele de jocuri, cîntece și strigături ale dînjilor adunate sub genericul „Ce mie mi-mal drag pe lume” al Ansamblului „Mărtisorul” al Casei de cultură a studenților din Cluj-Napoca au adus pe scenă un potențial uman și un fond documentar care au coplesit întreaga asistență, convînsă la sfîrșitul acestui lures muzical și coregrafic că nimic nu-i mal drag pe lume decît „Cetera cu patru strune / Horile ce le horesc / Și jocul ardelenesc”.

Clujenii au fost însă răsplățiți de aplauze furtunoase și de palmaresul final și prin evoluția grupului folcloric „Haba” care în „Sezătoare la Ceaba” a închegat atmosfera de voie bună, cîntec și muncă atît de specifică sezătorilor. Cîntecele de leagăn, ghicitoriile, proverbele, strigăturile și dansul au fost conduse cu inteligență și subtilitate regională articulînd un spectacol unitar și fermecător. Dar un asemenea festival rămîne un mîncunchi variat și bogat în primul rînd prin dansurile populare prezente. Păstrînd specificul zonal, ritmul și interpretarea pașilor, formațiile de dansuri au făcut adesea proba virtuozității și se pot aminti: „Criașma fetelor” din Brașov, „Jocurile din Golcea” și „Jocurile din Gurguș” ale bucurăștenilor, îneditul moment al timporenilor „So-

roscuri din Secea”, „Suița din Deleni” a Iașului, ansamblurile germane, maghiare și sirbești aparținînd centrelor universitare Brașov, Tg. Mureș și Timișoara. Participarea lor afectivă, interiorizarea faptelor de folclor au fost demontate prin mișcări simple și elegante, prin trăiri emoționale concretizate în prezente scenice remarcabile.

Inspirîndu-se din realitatea folclorică încă vie a dansului călășului, studenții și instructorii lor au surprins scenic cîteva ipostaze ale reprezentării acestuia în diferite zone folclorice: de la ritmul alert al celui olteșesc, la lecția pilduitoare a călășului ardelenesc și pînă la practicarea lui ca obicei de lărnă în județul Brăila, dansul acesta cu multiple valențe terapeutice și estetice a prilejuit un tur de forță tuturor celor care s-au încumetat să-l exemplifice în festival. Desigur că din maratonul competiției folclorice nu au lipsit acele bine-venite „pete de culoare” atît de savurate de public, cum au fost: straniu și fermecătorul „Duo aromân” al studenților biologi de la Iași ori baladele populare interpretate de rapsozi. Avînd la îndemîna arsenalul bogat și actual al dansului și teatrului popular cu mîst puternic reprezentat în toată Moldova, ieșenii au încheiat festivalul cu evoluția Ansamblului de datini și obiceiuri „Plaiuri moldovene” cucerind elogile binemeritate print-un repertoriu de mare intensitate scenografică și coregrafică: „Vergelul de la Răusenii”, „Urșii de la Tibana”, „Plușul de la Heci” și toate celelalte dansuri și obiceiuri interpretate în halna artistică a certe valori că vitalitatea actului folcloric contemporan nu este doar o sursă de inspirație scenică, didactică, ea rămîne o tainică și puternică realitate a satului moldovenesc din zilele noastre.

După vizionarea unui asemenea festival, concluziile de tip didactic rămîn palide, fiindcă acest extraordinar potențial artistic, studențesc față în față cu valorificarea scenică a fol-

clorului, a ajuns un model etalon pentru ansamblurile de artiști amatori și profesioniști. Studenții au înteles primii că autenticitatea în structura sa de concept are o tainică și motivată dimensiune istorică, perfect adaptabilă fiecărui moment istoric. Mai mult, studenții și-au dat seama că există două ipostaze ale acestui concept: un folclor tradițional care trebuie regîndit și reconstruit artistic prin documentarea și munca de arhivă iar pe de altă parte funcționează un folclor viu și actual, capabil să suporte transferul în act artistic. Opțînd pentru una din cele două variante, apărînd la ajutorul cadrelor de specialitate (exemplu Timișoara este un top în acest sens) și la culgerile de teren efectuate în vacanțele de vară de către colegii lor din cadrul „Societății studențești de folclor”, studenții a dat o lecție de capacitate de selecție, a discernămintului în alegerea repertoriului și a dorinței de auto-depășire. Costumele purtate de toate formațiile au constituit în sine o paradă a portului popular autentic după cum prezenta cîntecul ceremonial a lăsat să se intravadă clar că tinerii din amfiteatru sint atrași de frumusețea stilistică și parfumul arhaic de neconfundat al cîndurilor românești. Cultura teoretică și practica de teren s-au conjugat fericit adesea într-o paradigmă artistică pilduitoare și de fapt aceasta a conotat întregul festival de la Iași. Studenții din toate centrelor noastre universitare a probat din nou acel greu examen al creării de modele autentice, luîndu-și ca aliat cercetarea de arhivă și de teren și apoi conservîndu-le în act artistic. Poate că așa nevăzută a acestui festival a fost tocmai strategia propusă subtil și inteligent de către tîna generație de intelectuali aflați încă pe băncile amfiteatrelor: folclorul se învață cu știință și dragoste, trebuie ferit de reprezentări operetistice și de smogul poluarilor.

Aura Matei-Săvulescu

POST-RESTANT

DOINA VALENTIN BOTOS, Rimnicu-Vilcea: Sinteți consecvenți, ceea ce nu e chiar așa de rău: tema care vă preocupă poate fi scrisă în toate felurile, dar e destul de periculoasă pentru un debutant. Deci, un doctor își măiestrește o așteptare de dragă la prima vedere (sau la primul consult, nu?) pentru o pacientă romantică. De remarcă faptul că doctorul nu mai este tânăr și pe deasupra este și căsătorit cu Lena, o soție cu care „demult nu mai comunică decât în suprafață...”. Despre pacientă nu aflăm nimic, decât că la a doua vizită „incercă să-i spună că nu sîntem este locul acțiunii, spital sau policlinică. Oricum, pentru că aveți curaj să scrieți despre ceea ce de obicei se tăce, vă așteptăm în continuare cu proză.

VALERIU BUTULESCU, Petroșani: În sfârșit! Din aforisme, am ales câteva, observând că trecem printr-un moment în care mulțora li se pare că gîndesc pentru alții. Deci: „Aplieci-vă, Cămila rezistă în desert grație cocoșei”. „Mă tem de moartea din cauza a ceea ce există în spatele”. „Tatăna sună mai frumos decît boala”. „Era atât de modest, încît îi puneam pe alții să-l laude”. Cit despre poezii, pe acestea adresate în secții de poezie. Traduceri ale fost prieteni, cu pușna răbdare, pot fi tipărite. Mai trimiteți aforisme și proză, dacă e.

ION SOLDEU, Tirgu-Jiu: Am oprit „Ploaia” și „Ca o familie mare”. Pe celelalte... „Am foarte mulți prieteni, și din cei cu preocupări literare, și din cei care nu au preocupări literare. Unii din aceștia (n.) dintre cei cu sau fără preocupări literare (2) au mai trecut pe la revista „Luceafărul”, ca Nicolae Diaconu, Artur Bădița, Adrian Frâtilă, Aurel Antonie și alții. Sînt vecin cu Gheorghe Grigorecu (de bloc), dar mă sînt încă să-l abordez pentru a realiza marea interviu al anului (n.n. intru timp și-l va lua altcineva). Cel mai vîrstnic prieten, cu care port corespondență, este poetul Mihai Mosandrei din Cimpulung Muscel. Am setareile pline de manuscrise. „Frumos, chiar de învidiat, dacă Gheorghe Grigorecu nu s-o fi mutat între timp. Ce nu ne-a plăcut însă este... cum să-i zicem, ca să nu vă doară? Mai bine va las singur să înțeleagă ce nu mi-a plăcut, citind: „...Cine este Iulian Neacșu? m-am întrebat adeseori (s.n.). Cu timpul, i-am văzut fotografia într-o revistă literară. În ambele cazuri, am avut un interviu. Da, mi-am zis, după ce l-am cunoscut mai bine (?). Iulian Neacșu este Iulian Neacșu. E omul cărui pot să-i scriu. Rubrica Post-restaurant ca de altfel întreaga revistă le urmăresc cu interes... Cu prima delegație voi trece pe la redacție ca să vă cunosc mai bine”. Să știți că mai mult rău decît bine vă faceți cu asemenea „aplaude” la adresa noastră. Nu sîntem pe scenă și nici nu avem nevoie de firiștiri pentru câștig de bunăvoință. Nu sîntem nici atît de sincronizați și nici atît de abiliți după laude și bani, cum pot fi alți arhiviști ucraineni și francezi. În ora n-a cîntat și nu va crește nimic, niciodată. Așa că, lăsați... Iar cum ocazia primei delegații nu ați trecut pe la revista, o așteptăm pe a doua.

CORNEL VANA, Turda: Sinteți pictor de firmă, o meserie intrinseci onorabilă, în care se presupune că ortografia și punctuația trebuie să fie perfecte. Nu e cazul dv. Faptul că v-ați lăsat singur proza nu s-a părut un lucru firesc, păcat însă că, în câteva versuri de versuri, proza este sub orice nivel. Răspunsul este, de aceea, într-adevăr cel presupus de dumneavoastră: „Trebuie să citiți mult și să scrieți puțin”. Cu prima delegație voi trece pe la redacție ca să vă cunosc mai bine”. Să știți că mai mult rău decît bine vă faceți cu asemenea „aplaude” la adresa noastră. Nu sîntem pe scenă și nici nu avem nevoie de firiștiri pentru câștig de bunăvoință. Nu sîntem nici atît de sincronizați și nici atît de abiliți după laude și bani, cum pot fi alți arhiviști ucraineni și francezi. În ora n-a cîntat și nu va crește nimic, niciodată. Așa că, lăsați... Iar cum ocazia primei delegații nu ați trecut pe la revista, o așteptăm pe a doua.

EMIL ALBISOR, Vinu Mare: Și dv., „Colegule, Domn Bosoncă, autor a două volume de versuri, m-a rugat să vă trimt câteva rînduri, fiind „spiritul cel mai lucid care poate să dea acum una din cele mai competente îndrumări”. Nu este adevărat, am mai spus-o, nu ne considerăm infalțibili în ceea ce scriem și nu ne obiectivăm. Să-l lășăm pe alții să se autoludiceze cu luciditatea, competența și obiectivitatea pe care și le atribuie singuri. Noi rămînem ceea ce sîntem, chiar dacă putem fi suspecți de înaltă modestie. Nu dorim decît să „gresim” de câteva ori în viața, ca în celelalte, să ne justificăm înțelțitatea acestor rubrici. O asemenea „greselă” ați putea fi și dv., cu „Căruta cu nisip”. V-am rugat însă să vă căutați un nume literar, în așteptarea debutului.

Iulian Neacșu

P.S. Rugăm pe toți cei care ne scriu să menționeze pe pic titlu rubrici: „Post-restaurant”. Manuscrisele trebuie dactilografiate și nu rostuite.

REVISTA REVISTELOR

„Limba și literatura”

nr. 4/1986

● Semnalată de noi și în alte rînduri pentru unele studii de literatură care aduc puncte de vedere noi, pozitive pentru cercetare, ca și pentru formula deopotrivă „academică” și „practică” pe care o utilizează, „Limba și literatura” este publicată de Societatea de studii filologice și literare în nr. 4/1986 la fel de interesant sub raportul revelațiilor de document și al perspectivei inedite.

Cercetarea lui D. Vatamaniuc — „Eminescu, revizor școlar (noi documente)” are un caracter de revelație și arată trăsături ale personalității eminesceniene (precum spiritul de precizie, instințul justitativ) din ce în ce mai evidente în corcările noi: „Documentele de față, susține D. Vatamaniuc, demonstrează pe de o parte, înalta conștiință profesională a lui Eminescu, cum îl cunoaștem din tot ce întreprinde pe făcîm școlii”. Alte documente provin acum de la I. A. Băssarabescu („pagini din corespondență”, publicate de Marius Pop și Elena Dragomirescu) precum și de la Gh. Don Teodorescu (proiectul unei istorii literare, înfășurat de Augustin Macarie).

O corectare cum e aceea semnalată de Adriana Stănescu Mitu, privitoare la „Cugătelor” lui Oxenstiern, e scurtoare lor în cultura românească — era necesară însă nu se făcuse pînă acum, avînd totuși însemnătatea ei dacă ar fi să ne înțelegem numai pe interul arătat acestor „cugătelor” de Eminescu. Autoarea a făcut o corectare adevărată înfășurătoare în cultura obligatoriu pentru o înțelegere adevărată din biografia lui Oxenstiern, a explicat pătrunderea acestei creații în Europa și a comparat atent momentele de contact ale „Cugătelor” cu literatura română, stabilind o cronologie istorică care necheie de dinaintea remarcabilă este acțiune meticoloză documentației, exemplară pentru cercetările de acest fel.

Studii, unele cu perspective insolite (cum e acela al lui St. Cazimir, despre „I. L. Caragiale față de kitschul” ori valorificînd cercetări de istorie literară mărunți („Revista de studii literare” sub conducerea lui Camil Petrescu) — „analize de text”, recenzii, completează sumarul unui număr aflat în nota obișnuită. O mențiune pentru comentariile, foarte judicioase, ale lui Andrei Nestorescu la volumul III din seria de „Opere” ale lui E. Lovinescu, ediție pe care comentatorul o consideră nesatisfăcătoare prin absența dosarului critic, obligatoriu în astfel de întreprinderi, și cu din alte motive, toate argumentele în chip remarcabil.

A. S.

Eroi de epopee

Urmare din pag. 1

put în nici un caz să facă jupin Dimitrache, cu servilișmul și zahariseala lui obișnuită. Cuplul căpitanului, apoi al maiorului de marina Nae Maican cu Didona este și el parca smuls dintre mahaiașii lui Caragiale (D-ale carnavalului), adăugându-se însă și acestuia un suflu epic imens, auriu unei vieți aventuroase a căpitanului pe mările lumii. Intîlnim aici și o puritate deosebită a sentimentului la care participa cuplul erotic. Nae Maican se smulge de sub peceala lui Caragiale și prin patriotismul său ardent, prin spiritul de sacrificiu și ingeniozitatea în luptă, prin naivitatea și buna-credință de care dă dovadă în strădania sa pentru crearea unei marine naționale. Întoarcerea lui din război, după o boală grea, cu un întreg ceremonial spre a muri în hotelul și în camera în care și plăcuse o viață întreagă să se veselească, devine și ea semnificativă la Paul Anghel pentru noul mod de a concepe croul vrenim. În cartea a IX-a a ciclului, paralel cu descrierea unor aspecte din agonia eroului, are loc și intrarea în lumea lui Nae, în vînturile și alitudinea, vivacitatea spirituală fiindu-i purtate din gură-n gură de către „amici” cunoscuți și necunoscuți.

Didona se smulge de sub greutatea spiritului caragialian printr-o gelozie amplificată, epic, prin creșterea feminității personajului, prin deschiderea psihologiei sale către cutumele folclorice: ghicitul în palmă, credințele păgâne ale morții privind „întîlnirea dăbului de peibag cu Vidra, cu Scorpia, cu Lupul-sur” (IV, p. 28).

Putem vorbi în general de o mahaia buceșteană a lui Paul Anghel deosebit de aceea a lui Caragiale, pe linia unei vieți primitive mai puternice, mai puțin burgheze și mai populare, mai aproape de țiparele folclorice, fără țarele morale și sofisticate de limbaj pe care le încornbă modelul inițial. Faptul veridic de documentar și corespunde pe deplin epocii Războiului pentru Independență. Aici vedem noi unul din remanșele simbolice ascunse în titlul ciclului romanesc al lui Paul Anghel. El are un aspect polemic evident anticaragialian, rîndurile sursă de energie umană ale mediului orășenească buceșteană și general românească, în vocea de Paul Anghel se valorifică pe deplin în cadrul ciclului său narativ, Cucerite de viațidețurile populare a acestui mediu, personaje și mandioace precum Grădistanca, înțelesul prințului etc., sint nevoite să concedă că „Bucureștii și bucureștenii nu sînt de lepădat, că nu numai la saie există nația, dar și-n orase, cu precădere în cetatea de scun, unde o lume teafără se întemeiează într-un rost” (VIII, p. 29).

La nunta pe care o organizează pentru fiica sa Helene, cu o morgă voit aristocratică, stilizată la maximum, moșterul Alec Răscănu este nevoit să recunoască pătrunderea exuberantă, brutală și plină de vitalitate a unor meșteșuguri populare, pe cit de repodite, pe atît de semnificative (IX, p. 301-302, 320).

Acest mediu al epocii Războiului pentru Independență se dovedește auroal, în ceea ce

are el mai bun, de năvalitate, de puritate, de dăruire și eroism, simbolizate prin „zăpezi”. În zorile unei Românii moderne, demnă de înțelegerea mai atentă și de prețuirea urmașilor.

Nu am fi stătut asupra acestui aspect cuprins în titlul dat ciclului său romanesc de Paul Anghel dacă, la un nivel de simbolizare mai cuprinzător, plăcut și mai curat, contrastant cu albul cast al zăpezilor, — „voi doi lotri mari / voi mi-ți omorîre / și mi-ți îngropare / La furca fîntîni / La capătul stîni / În neaua cea mare”. (Noua arhivă, p. 139). Apariția în 1975, scurte despre Miorita se situează chiar în perioada de gestate a ciclului romanesc despre Războiul de Independență. Analogia se impune cu puterea evidentă. Marea jertfă de sine dată de poporul român pentru obținerea independenței și suveranității sale de stat se situează, așa cum o vede Paul Anghel, într-un decor lăbore conștient „însăpîninduse-alb pe două continente”.

Conotația mitică, avînd acest accent inedit, se observă și în modul în care autorul simbolizează peisajul hibernal ca un mediu paralizant, preletat, acceptat cu voluptate de partidepanții la luptă: „Zăpezile aruncaseră din nou, peste miază-noaptea Europei, stăruia lor paralizantă”. Ceea ce aici ar putea trece drept o interpretare de peisaj, revine în alte părți implicat adine în destinul eroilor. Astfel, maiorul Enăși acceptă cu bucurie sacrificiul pe cîmpul de luptă, vîndu-și înaintea lui, înaintea lui Paul Anghel, ale cărui manuscrise întoarse acasă, după moartea sa în război, dezvăluie existența unui înflorât ciclu de poezii de iubire intitulat „Aprinsul simbol al zăpezilor” (IX, p. 329).

Alteori ciclul contrastant, hibernal, al castității jertfii îl găsim implica în titlul personal principal al narativului, Lucrătorii Parva, ale cărui manuscrise întoarse acasă, după moartea sa în război, dezvăluie existența unui înflorât ciclu de poezii de iubire intitulat „Aprinsul simbol al zăpezilor” (IX, p. 329).

Albul acesta hibernal care urcă de la detaliile de peisaj la simbol și coboară pe cîl necunoscut în subteranele cuvîntelor, înțepănăzate în personal principal al narativului, Lucrătorii Parva, ale cărui manuscrise întoarse acasă, după moartea sa în război, dezvăluie existența unui înflorât ciclu de poezii de iubire intitulat „Aprinsul simbol al zăpezilor” (IX, p. 329).

Laudă Patriei

Urmare din pag. 1

unde se întemeiază noi vetre cu foc nestins, producătoare de metal: la Slatina, la Tulcea și Oradea, unde aluminiul capătă strălucirea argintului și la Bacău, la Arad, la Tg. Mureș, unde chimia și-a câștigat un loc de cinste pe lângă metalurgia la Constana, Mangalia, Brăila, Oltenița și din nou la Galați, Drobeta-T. Severin și Tulcea unde constructorii de nave și de platforme de foraj marin îmbogățesc în fiecare zi zestrea noastră de nave pe apele lumii. În Craiova, la Iași, la Cluj-Napoca am consemnat la vremea curentă, nasterea marilor combinate de utilaj greu: la Sf. George, Tg. Secuiesc, Zălau, Birlad, Vaslui, Giurgiu, Miercurea Ciuc — unde altădată industria era inexistență sau redusă la scara atelcherilor meșteșugărești, am vădit în cronicele de reporter însemnarea marilor platforme industriale în jurul cărora gravitează viața și civilizația nouă, socialistă, a zeci și sute de mii de oameni. Pentru că politica de dezvoltare armonioasă și echilibrată a tuturor județelor și zonelor țării, a tuturor ramurilor și sectorilor economiei socialiste se înfăptuiește cu consecvență și probitate comunistă, în interesul poporului, pentru bunăstarea sa. Sansa pe care au avut-o reporterii din generația mea, generația primilor ani ai conștientizării socialiste, ale epocii Ceaușescu, inaugurată de cel de-IX-lea Congres al partidului, de a consemna fapte și evenimente cu semnificații istorice, cu o înegalabilă încărcătură de romantism revoluționar și sensuri umane, n-a avut-o și nu putea s-o aibă nici în prezent, pînă la momentul de față, din istoria milenară a patriei n-a fost atât de generoasă și de densă în prefăcări, atît de tumuloasă și de perenă.

Mulți s-au întrebat, străini, bineînțeles și se vor mai întreba, cum a fost posibil ca într-un timp istoric așa scurt, România să aibă un astfel de salt urias pe scara valorilor industriale? Este o întrebare la care poate răspunde și reporterul martor la aceste mutații: clasa muncitoare, țărîmimea, intelectualitatea, întregul nostru popor. S-a valorificat sansa unei construcții fără precedent, cu eroism, cu sacrificii și neasemulată dăruire. Lor, celor care au ghidat și înfăptuit toate aceste dimensiuni materiale și spirituale noi ale patriei, li se cuvînt toate laudele patriei.

Pentru a crede în acest răspuns, în aceste cuvinte care par atît de ușor de rostii — eroism, sacrificiu, dăruire — trebuie să fi trăit măcar un oarecare timp alături de constructorii de care vorbeam mai sus, în câteva din cele mai înalțate momente ale profesiei lor și pe care reporterul, semnalat de acestor le-a trăit: Transfăgărășanul, Canalul Dunăre-Marea Neagră și Metroul. Ele sînt cititorii de vîrf ale acestei epocii prin măreția, tomerităta și unicitatea lor. Prin probele grele — de competență profesională, de conștiință, de eroism — pe care au trebuit să le treacă constructorii. Prin durată lor nedefinită în timp.

Constructorii Transfăgărășanului, militarii și civili, mulți dintre ei venind de pe santierle hidroenergetice, obișnuiți cu muntea, dar cei care au trebuit să înconștientizeze și chiar aici au înfruntat vreme de patru ani toate vitregiile munților, cînd răsăvîșite de viscole, cînd biciuiri de ploii torrențiale, cînd măturate de avalanșe. Ei au tăiat în rocă un drum de legătură între Transilvania și Tara Românească, un drum care nu existase pînă atunci decît în visul și în lîmna romanilor de dincolo și de dincoace de Munții Făgăraș. Pentru ostașii gești și a fost un extraordinar cîmp de instrucție și o desăvîșită școală de călărie fizică și morală, de pregătire pentru muncă și viață. Era prima lucrare în care era chemată să participe armata, cu specialiștii și tehnica sa.

Urmare din pag. a 4-a

clor, cetățile — culburi de vultur — cu sancuțele lor din Munții Orăștiei și puternicul sistem de fortificații din Fortile de Fier ale Transilvaniei — Tapae, într-un defileu al Bistrei. Munții masivului Tarcu-Godeanu și apele Bistrei și Timișului — străvechii Tibiscus dacici, sînt atîta sub zodă A.C.H., complex compus din trei amenajări distincte: Rușeni (140 MW), Scorilo (80 MW) și Rîul Alb (40 MW). Baraje, lacuri, tunele: fără cifre... Multe colonii, cu locuințe, cantine, magazine, cluburi, școli și grădinițe. În locuri unde bonchearii scribii și văzdușii au fuzerat din zborul vulturilor. Unele din ele, vittoare stațiuni montane. Deci, alte vetre de civilizație: aduse aici, în special, de lotrenii care au făcut între timp cetatea de la Oasa, pe Sebes. Au venit fterabloniștii lui Constantin Rosca, zugravii lui Ion Mihalache, tuneliiștii lui Dumitru Cucu, el, D. Cucu și de la Bicaz și Arges, ca și Nicolae Vizitiu; Francisc Tamas, cu macaraula lui de 20 tone, e tot de acolo, ridicînd acum barajul de la Poiana Rusca. Au venit și maistrul Petre

Istoria română

Dinspre Carpați mereu se deslășoară istoria română, milenară.

Tărîmul tău, tărîm de viață și legăună promie. Simți cum se face piinea glie și creștem pînă la vecie. Și înima mai bate-n tu rotînd pînă la steaua care ne urcă-n timp lumina ta pe sut. Nisipul vîstrelor te cîntă maică Românie, sfînt.

Dumitru Ion Dincă

kilometri de linie de metrou, fără nici o asistență de specialitate din străinătate în exclusivitate cu tehnica, materiale, aparatură și concepte românești. Metroul a devenit o componentă inseparabilă a victiei Capitalei și milioanele de pasageri aduc laudele lor celor care l-au pus în funcțiune.

Reporterul se poate considera favorizat de sansa. Trăirea momentelor amintite i-au îmbogățit experiența de viață și profesională, imposibil de dobîndit altfel. Fiecare constructor pe care l-am cunoscut, fiecare fapt consemnat poate deveni un subiect de carte. Ce își poate dori mai mult un scriitor? „Epopeea Transfăgărășanului”, „Operațiunea Metroul” și „A treia celuză”, cărțile pe care mi le-au inspirat cele trei cititorii de care vorbeam, „Cale liberă”, titlul filmului dedicat constructorilor metroului, nu se vor a fi altceva decît o laudă la adresa clasei noastre muncitoare și o mărturie pentru toțdeuna, de la fata locului, a ceea ce a fost și cum a fost, un crîmpel din epopeea pe care o trăim.

Școala marilor construcții

Urmare din pag. a 4-a

Nistor, a cărui față mai mare este studentul la hidrotehnică, anul II, și inginerul Septimiu Sava, născut pe santierul Bicazului, și echipa maramureșenilor lui Ion Hotea, și cei mai mulți din detașări de la Oasa, care acum sînt șefi de santier, precum inginerii Ion Ivascu, Cristian Heroniu, Marcel Duma, George Tudor. În iarna 1981-1982, mulți dintre aceștia au trecut munții pe schiuri. La Caransebes, în marginea orașului era doar arătura sub zăpada, ca la Tibiscum, cluburile sub arătura metroului. O familie cu sute de familii, despărțită-unită de zeci de kilometri, împlîndindu-și destinul de mereu înainte-mergători, purtînd în ei „duhul santierelor” cum îmi spunea soferita Elena Bolet, din Măiaș, Lotruului acum la volanul mașinii directoriale, cu care intrasem în galeria centrală Rușeni (cit o mare sală de sport), dar care condusese din zile, pe santierul de la Brădîșoru, o „Tatră” cit o casă. În munții cei aurii cu lumina, am descoperit pasiunea lucidă a oamenilor pentru care știința de a construi hidrocentrale înseamnă chiar frumusețea și duritatea existenței lor, avînd dintodeună vocația muncii. Ei scriu cărțile devotării noastre.

Drumul spre Independență

În 1859, acreditarea agențiilor străine în Principate era anunțată de șefii de statelor lor Sultaniului care, prin — un berat — o confirma. Acest procedeu a fost considerat de Cuza, cu deplin temei, drept un amestec al Porții în treburile interne ale României și, cu prilejul repetării prebudei, odată cu numirea consulului american la Galați, Henry Rometer, la începutul anului 1858, autoritățile române au protestat împotriva faptului că prezidențele „Sfîntelor” Unie ale Americii se adresa Sultaniului și nu domnitorului țării, Alexandru Ioan Cuza. Acesta a sosit necesar să treacă peste incidentul neplăcut și „doar să dezvolte raporturile comerciale între Statele Unite ale Americii și Principatele noastre”, la începutul lui septembrie 1859 a dat ordin autorităților competente pentru recunoașterea consulului. Cînd, în ianuarie 1860, în loc acestuia a fost numit C. I. Langdon, tot printr-un berat al Sultaniului, guvernul român a protestat cu hotărîre, ceea ce a făcut ca abia în noiembrie 1860 situația noului consul american la Galați să fie reglementată, prin recunoașterea lui. De reținut că această atitudine întransigentă din partea guvernului român era adoptată în condițiile în care Poarta nu recunoscuse încă Unirea deplină.

La fel a procedat guvernul român și în perioada următoare, cel puțin în cazul consulilor F. Wipperman (februarie 1863) și Louis Czapyk (februarie 1867), cei din urmă fiind primul consul al Statelor Unite la București. Fapt este că punctul de vedere românesc și-a croit drum, astfel că la 20 februarie 1871, noul consul american la București, Benjamin Peixotto, solicita guvernului de la Washington o scrisoare de acreditare adresată direct principatului României, deoarece guvernul român a refuzat să recunoască beratul Sultaniului și insistă ca guvernul Statelor Unite ale Americii să-și acrediteze direct reprezentantul pe lângă guvernul României.

Relativ întreprinderea pe care a avut-o cu primul ministru, Ioan Ghica, consulul Peixotto scria că „el este sigur că guvernul liber al Statelor Unite nu va refuza recunoașterea semi-oficială a independenței României pe care puterile Europei n-au ezitat să l-o acorde”, lucru care l-a motivat în lupta sa împotriva lui Ghica și împotriva lui Marii Britanii, Germaniei și Austro-Ungariei la București. Drept urmare, în aprilie, Peixotto a prezentat o scrisoare de acreditare guvernului român, document emis de Departamentul de Stat, Washington, D.C.

Legat de drepturile ce reveneau reprezentanților diplomatici și comerciale străine în România după 1859, al element pare pînă de semnificații. Într-o depeșă înalțată Ministerului de Externe al Franței, la 25 septembrie 1874, consulul francez la Iași arăta că în virtutea ordinelor emise de Departamentele de Interne și de Justiție din Moldova, autoritatea locală va trebui să intervină de acum înainte în toate acele ce vor rezulta din decesul unui supus străin, astfel încît jurisdicția consulilor față de succesiunile proprietăților naționale să se afie subordonată jurisdicției române. „De cîva timp mai ales — se pingea același consul — în cabinetele, ca și în Adunările de la București și de Iași, se manifestă o tendință care, cu fiecare zi, arată tot mai mult că se uită angajările anterioare luate de alte puteri (...) și una din consecințele acestei stări de spirit este tentativa permanentă de a se sustrage convențiilor care apară persoana și averea străinilor în Principate”. Consulul recunoștea, totuși, că „aceste etape dependente de interesul național sînt pară normale”, dar se făceau fără îdemnare.

La 20 ianuarie 1865, Drouyn de Lhuys, ministru de externe al Franței, scria marchizului De Moustier, ambasadorul său la Constantinopol, că atît de departe de la Iași arăta că în virtutea ordinelor emise de Departamentele de Interne și de Justiție din Moldova, autoritatea locală va trebui să intervină de acum înainte în toate acele ce vor rezulta din decesul unui supus străin, astfel încît jurisdicția consulilor față de succesiunile proprietăților naționale să se afie subordonată jurisdicției române. „De cîva timp mai ales — se pingea același consul — în cabinetele, ca și în Adunările de la București și de Iași, se manifestă o tendință care, cu fiecare zi, arată tot mai mult că se uită angajările anterioare luate de alte puteri (...) și una din consecințele acestei stări de spirit este tentativa permanentă de a se sustrage convențiilor care apară persoana și averea străinilor în Principate”. Consulul recunoștea, totuși, că „aceste etape dependente de interesul național sînt pară normale”, dar se făceau fără îdemnare.

Poporul român și autoritățile de stat au încurajat și ajutat permanent pregătirile, pe teritoriul României, a cetelor de luptători bulgari care, în deceniul 1867-1876, au întreprins, pornind din satele și orașele românești, numeroase acțiuni armate împotriva trupelor otomane din dreapta Dunării. Pentru agentul consular francez de la Ruscuciu era clar că „partizanii bulgari trebuie în mod necesar să prindă curaj văzînd importanța pregătirilor militare ale României”. Același consul aprecia că „membrul Comitetului bulgar din Giurgiu în acord cu noi încurajați de guvernul român: ei își asigură partizanii că România își va proclama independența, îndată ce războiul va izbucni”.

Relațiile dintre România și popoarele de la sud de Dunăre au îngrijorat cercurile conducătoare din Austro-Ungaria care au dat publicității o Carte Roșie Austriacă, în care erau înserate numeroase documente referitoare la formarea detașamentelor de luptători bulgari și la transportul de arme prin România, cel mai adesea prin Bulgaria, Serbia, Muntenegru. „Apie de cea mai mare gravitate”, la 22 martie 1870, agentul francez de la Ruscuciu „stătuia în surdă militară otomană ca „o alianță ofensivă și defensivă ar fi pe punctul de a fi încheiată” între România, Serbia și Muntenegru, ceea ce documentele întreprinderea de preluare a prințului în anul 1873 tendința guvernului român de a proclama independența absolută a țării deve-

nise atît de evidentă încît, în luna august, guvernul luase chiar în discuție proiectul declarației de independență. A amîniat românii care, fac parte din Imperiul Otoman — scria consulul francez de la Iași, la 20 iunie 1873, ministrului său de externe, — înseamnă a le contrazice deșesit cele mai seumpe dorințe”. Ducele De Broglie, ministrul de externe al Franței care se depeșă în 20 august 1873, adresată ambasadorului său la Londra, semnală „mişcarea care pare să se conștientizeze din ce în ce mai mult în România spre emanciparea completă a acesteia și rupura legăturii de vasalitate care o leagă de Imperiul Otoman”. Într-o circulație aceluiași duce de Broglie către ambasadorul Franței la Londra, Viena, Berlin și Petersburg, din 15 septembrie 1873, se scria că „îmbajul unei părți a presei române, mai ales cea a domnului Boerescu, cîștigă de multă vreme în aceste idei, diferitele aluzii făcute de Prințul Carol însuși în timpul expediției sale în Viena și de către domnul Strat, agentul său în Franța, ne-au surprins prin coincidența lor”. Într-o notă către contele De Faverney, înscrisurii în afacerea franceză la Roma, din septembrie 1873, șeful diplomației franceze sublinia că „acceptarea autonomiei absolute a României ar însemna pentru cabinetele Europei declanșarea independenței Serbiei și, în consecință, destrămarea imediată a Imperiului Otoman”. Cercurile diplomatice europene erau la curent cu dispozițiile de spirit ale guvernului român în legătură cu dreptul de a încheia tratate, cu deosebire după ce guvernul român, prevăzîndu-se de prevederile tratatelor din 1859 și 1871, a revendicat dreptul de a lua parte la negocierile privitoare la navigația pe Dunăre, motiv pentru care agentul francez la Iași a întinat un memorandum în acest sens autorităților turcești. Acestea au refuzat cu obstinație să recunoască cererile românești, ceea ce a obligat guvernul român ca, în noiembrie 1873, înlocuindu-l pe Peixotto, să adreseze agențiilor străine din București să protesteze și să expună conștientizat absolut contrar celor pe care reprezentanții Turciei au fost înscrisurii să o susțină”.

Disputa dintre guvernul român și Poarta asupra dreptului României de a încheia în deplină independență negocierile internaționale a continuat și în începutul anului 1874. Pentru cercurile diplomatice europene preocupările autorităților române în această direcție „s-au iradus în presă prin ideile de independență”. Cu prilejul vizitei întreprinsă de împăratul Austriei, Josef al II-lea, în februarie 1874, în cadrul discuțiilor purtate, partea austro-ungară a susținut că „unele modificări economice, conform cu spiritul tratatelor, și mai favorabile dezvoltării comerțului și industriei, trebuie să fie aduse situației Provinciilor Unite din Dunăre”, Bineînțeles, „cu consimțământul Sultaniului și cu concursul Puterilor garante”.

Relativ calm care a urmat s-a datorat, în parte, atenției speciale pe care guvernul român acordase negocierilor cu guvernul austro-ungar în vederea încheierii Convenției comerciale și de navigație. Totuși, la începutul verii anului 1875, un ziar din capitala Turciei publica o informație după care „românii fortificau o linie de pe Dunăre situată în fața Rusucului”, fapt pentru care guvernul român vințuțu Dunării a cerut explicatii guvernului român. În aceeași vreme, dorinta autorităților de stat române de a pune ordine în activitatea reprezentanților diplomației și comerciale străine din România nu a încetat să devină tot mai manifestă. Relativ, într-un raport de la fîntina lui iunie 1875, despre decesul în condiții necunoscute a unui tiner francez, lingă Brăila, consulul francez de la Galați se pingea că autoritățile române au intervenit și au preluat cazul spre a-l rezolva în conformitate cu tratatul de la Dunăre, și nu uită să menționeze că „dacă ne-am afla într-o țară otomană cu adevărat, unde consuli își exercită pe deplin jurisdicția — scria consulul Champoiseau — nu ar fi ezitat să-mi îndepînezee indatoririle precise și să-mi înmîni conștientizate instrucțiuni. Dar nu găsim în România, și nu uită domnule Ministru, că autoritățile țării ne refuză, în momentul de față, în modul cel mai absolut și mai preempțoriu, dreptul de jurisdicție asupra supusilor noștri”. Pentru a fi mai convîngător în acest sens, consulul francez a prezentat o listă de consuli greci de la Brăila care, în anul precedent, „erînd că poate areștia un supus elen a fost în iusși închis de către jandarmii români drept vinovat de sechestrarea ilegală de România comisi pe pînă în România”.

După redeclanșarea Problemei Orientale, prin răscolul antifeudală și de eliberare națională a bosneacilor și herțegovinilor în februarie 1875, apoi a răscolii de eliberare națională din Bulgaria, la 3 mai 1876 și prin declararea stării de război între România și Muntenegru, pe o parte, și Turcia pe de alta, la 30 iunie 1876, Poarta a încercat, cu sprijinul Puterilor, să salveze Imperiul de la destrămare, prin unele concesii minore făcute popoarelor din sud-estul Europei care mai depînneau, mai mult sau mai puțin, de ea ca constituție a aborului și guvernului otoman și publicată la 23 decembrie 1876 urmarea tocmai acest scop. Astfel, primul articol includea în Imperiu „provinciile privilegiate” — România și Serbia —, iar cel de-al șaptelea preciza că Sultatul acorda investitura „seilor provinciilor privilegiate”, ceea ce a nemulțumit în cel mai înalt grad guvernul și opinia publică române.

Prințul Ghica, agentul diplomatic român la Constantinopol, a fost înscrisurii să trece Poarta dacă acesta două articole în ar aplice României, ceea ce i s-a confirmat categoric de către Savfet Pașa. Guvernul român, informat despre limbajul ministrilor turci, a adresat Prințului Ghica o notă telegrafică prin care „declara că nu este și nesemnificativă Convenția otomană în tot ceea ce privea România”. Totodată, guvernul de la București protesta împotriva „violării drepturilor sale recunoscute de tratate” și declara că întreaga responsabilitate „cîdea asupra guvernului otoman care a rupt legăturile pe care românii le-a respectat întodeuna”. Pentru ambasadorul Franței pe lângă Poartă, atitudinea României era „de o gravitate sigură”. În ceea ce privea Imperiul Otoman, avea dreptate.

Articolele înfășiate mai sus arată cum, mai bine de un deceniu și jumătate, autoritățile române, în pofida suzeranității Porții și împotriva prerogativelor ce-și asuma datorită acestora, au acționat cu consecvență și tenacitate pentru a doborîi independența completă a României și dacă nu i-a fost recunoscută atare de către Poartă și de către Puteri, au fost obligate să recurgă la gestul suprem — războiul — pentru a impune prin jertfă de sine recunoașterea independenței.

Constantin Bușe

Un edificiu impunător

Urmare din pag. a 5-a

firma ALRO la mare prestigiu în fața partenerilor externi.

Uzina mamă, întreprinderea de aluminiu Slatina, unitate distinctă pentru a doua oară cu Titlul de Erou al Muncii Socialiste, a determinat noi citorii industriale care treazează S

SCRIITORII ȘI PACEA

Nu de puține ori și scriitorii, savanții ori artiștii au avertizat, prin mijloacele specifice profesiei lor, asupra pericolului...

gabriel garcia marquez CATACLISMUL LUI DAMOCLES

Un minut după ultima explozie, mai mult de jumătate din ființele umane vor fi moarte, praful și fumul...

Și nu numai a inteligenței umane, dacă nu inteligența însăși a naturii, a cărei finalitate scapă clarității...

Desen de Sabin Ștefănuță

Singura consolare pe care ne-o pot aduce la războare este simplificarea teritoriului...

Anul trecut potrivit F.A.O. existau în lume aproximativ 575 milioane de persoane...

noi depinde, oameni de știință, oameni de artă și cultură, oameni inteligenți...

Prezentare și traducere de Dumitru Constantin

Loemele muncii și solidarității

VIACESLAV KUPRIANOV U.R.S.S.

Lecție de matematică

Din deșert scâdem deșertul și obținem cimpie.

Ștepa o ridicăm a putere și obținem grădina.

Adunăm grădina cimpiei și obținem fructe și piine.

Împărțim și obținem prietenie.

Înmulțim și obținem viață.

MIMMO MORINA Italia

Homo iaber

această mireasmă de glie în văzduhul plav...

noaptea zăbovind să moară în zori munca omului...

călăuzeste lungul mars contra timpului - HOMO FABER -

fără preț prin veacuri și cu muncitor sub un cer străin...

— cîntec — — cuvinte — — silabe —

viers solitar al miercii

LOUIS UNTERMAYER S.U.A.

O mină de soare

Noi nu ne plingem, prea bine știm că mina nu e un loc voios...

Nu poți să știi ce e aici, din cerul tău fermecător de-aprins...

și cerul tău fermecător de-aprins, scrutezi și ascuți muzica stelelor...

și cerul tău fermecător de-aprins, scrutezi și ascuți muzica stelelor...

și cerul tău fermecător de-aprins, scrutezi și ascuți muzica stelelor...

și cerul tău fermecător de-aprins, scrutezi și ascuți muzica stelelor...

și cerul tău fermecător de-aprins, scrutezi și ascuți muzica stelelor...

și cerul tău fermecător de-aprins, scrutezi și ascuți muzica stelelor...

și cerul tău fermecător de-aprins, scrutezi și ascuți muzica stelelor...

și cerul tău fermecător de-aprins, scrutezi și ascuți muzica stelelor...

și cerul tău fermecător de-aprins, scrutezi și ascuți muzica stelelor...

și cerul tău fermecător de-aprins, scrutezi și ascuți muzica stelelor...

și cerul tău fermecător de-aprins, scrutezi și ascuți muzica stelelor...

și cerul tău fermecător de-aprins, scrutezi și ascuți muzica stelelor...

și cerul tău fermecător de-aprins, scrutezi și ascuți muzica stelelor...

și cerul tău fermecător de-aprins, scrutezi și ascuți muzica stelelor...

și cerul tău fermecător de-aprins, scrutezi și ascuți muzica stelelor...

și cerul tău fermecător de-aprins, scrutezi și ascuți muzica stelelor...

și cerul tău fermecător de-aprins, scrutezi și ascuți muzica stelelor...

și cerul tău fermecător de-aprins, scrutezi și ascuți muzica stelelor...

și cerul tău fermecător de-aprins, scrutezi și ascuți muzica stelelor...

și cerul tău fermecător de-aprins, scrutezi și ascuți muzica stelelor...

și cerul tău fermecător de-aprins, scrutezi și ascuți muzica stelelor...

și cerul tău fermecător de-aprins, scrutezi și ascuți muzica stelelor...

și cerul tău fermecător de-aprins, scrutezi și ascuți muzica stelelor...

și cerul tău fermecător de-aprins, scrutezi și ascuți muzica stelelor...

și cerul tău fermecător de-aprins, scrutezi și ascuți muzica stelelor...

și cerul tău fermecător de-aprins, scrutezi și ascuți muzica stelelor...

și cerul tău fermecător de-aprins, scrutezi și ascuți muzica stelelor...

și cerul tău fermecător de-aprins, scrutezi și ascuți muzica stelelor...

și cerul tău fermecător de-aprins, scrutezi și ascuți muzica stelelor...

și cerul tău fermecător de-aprins, scrutezi și ascuți muzica stelelor...

și cerul tău fermecător de-aprins, scrutezi și ascuți muzica stelelor...

și cerul tău fermecător de-aprins, scrutezi și ascuți muzica stelelor...

și cerul tău fermecător de-aprins, scrutezi și ascuți muzica stelelor...

și cerul tău fermecător de-aprins, scrutezi și ascuți muzica stelelor...

și cerul tău fermecător de-aprins, scrutezi și ascuți muzica stelelor...

și cerul tău fermecător de-aprins, scrutezi și ascuți muzica stelelor...

și cerul tău fermecător de-aprins, scrutezi și ascuți muzica stelelor...

și cerul tău fermecător de-aprins, scrutezi și ascuți muzica stelelor...

și cerul tău fermecător de-aprins, scrutezi și ascuți muzica stelelor...

MANUEL DE CABRAL Republica Dominicană

Negru dezmoștenit

Mine de aur te-am văzut cum sapi, negrele fără pământ.

Te-am văzut cum scoți la lumină diamante, negrele fără pământ.

Și cum îți-ai scoate-n fărime trupul din pământ, te-am văzut cum scoți carbuni din pământ.

De-o sută de ori te-am văzut cum arunci semințe pământului, negrele fără pământ.

Și pururi sudoarea ta ce nu conținește să sfîrșească pământul.

Sudoarea la străveche și nouă mereu, sudoarea ta pe pământ.

Apa chinului tău: mai rodnică decît apa norilor.

Sudoarea ta, sudoarea. În slujba celui ce-o suta de cravate, patru mașini de lux și care n-atinge pământul.

Abia cînd pașii tăi n-or mai călca pământul, al tău va fi pământul.

KALUNGANO Mozambic

Unde mă aflu?

Nu, nu mă căutați unde nu mă aflu, capul meu se închină pământului urmînd făgașul muscat de bici pe spinarea mea goală.

Trăiesc în porțuri aprinzînd cazanele, punînd în mișcare mașinile pe căile oamenilor.

Trăiesc în trupul mamei vinzîndu-mi carnea, trăiesc rătăcînd pe străzile unei civilizații ce mă străvește iuribund...

și dacă mi se-ade gălău și dacă tot mai cînt și fiindcă nu-mi vreau moartea...

Doar luna îmi ascultă suferința. Nu nu mă căutați în marile saloane unde nu sînt unde nu pot să fiu.

De ce să fiu căutat în Triumful lui Beethoven dacă eu mă aflu aici înfrîndu-mă printre milioane de plîsete ce răbucnesc din bucăre pe toate cheurile.

dacă mă aflu aici trăind în glasul lui Rebeson și Hughes, Césaire și Guillen, trupul meu întemnează lemețiile vieții.

dacă mă aflu aici, fremătătoare mare de oameni ce au sădit poezii împotriva morții, împotriva tenebelor, spre gloria zorilor, a sacrei lumini.

ARMAND SULLY PRUDHOMME Franța

Trezindu-mă din vis

În vis se făcea că plugarul îmi spune: „Pîinea să îți-o faci singur, ară și tu pământul și seamănă”

Teșătorul îmi spune: „Hainele să îți le faci singur”

Și zidarul îmi spune: „Ia și tu mistria în mină”

Al nimănui și prigonit de oameni, împovărat de anameta lor mă jeluiam și îndurarea ultimă a cerului ceream, dar drumul meu era o schivnicie în deșert.

Trezindu-mă din vis, nu-mi credeam ochilor că zorii sînt alvea: muncitorii pe scara lor de lucru fluterau trebulînd și fericiții gîia de sămîntă strălucă.

Fui fericii înfrîngînd că nu e cu puțință ca omul să se rupă din armonia semenilor: de-aceia îl iubesc pe toți ca pe un cosmos.

În românește de Geo Vasile

CULTURA ROMĂNEASCĂ ÎN LUME

În capitala Mexicului s-au desfășurat zilele culturii românești, acțiune organizată de ambasada României la Ciudad de Mexico și autoritățile locale...

La cinematograful „Skarpa” din Varșovia a avut loc premiera filmului „Trenul de aur”, coproducție româno-polonă...

La Universitatea „Santa Maria” din Caracas, s-a avut loc vernisajul unei expoziții de fotografii cuprinzînd aspecte din realitatea de azi ale României socialiste...

În orașul mexican Toluca s-a desfășurat „Săptămîna culturii românești”, organizată în colaborare cu Universitatea Autonomă a statului Mexic...

REVISTA STRĂINĂ

LA PUBLICAREA VOIETĂRII de povestiri „La Tumba” (Mormînt), în prefața acestuia, Ricardo Guillon spune...

Artistic românesc. În cadrul unor expuneri au fost evocate „momente semnificative din istoria și cultura României”, însoțite de proiecte de diapozitive.

UN TITLU „COSMIC” ne propun Carol Dunlop și Julio Cortázar: „Autonauții de pe cosmopolis”...

La Budapesta se desfășoară „Zilele filmului de animație românească”, în cadrul cărora sînt prezentate creații recente ale cineaștilor noștri...

Și ală dreptate Guillon? Greu de confirmat după ce am văzut un singur volum pînă în urmă, dar este însă faptul că pînă în urmă...

La Budapesta se desfășoară „Zilele filmului de animație românească”, în cadrul cărora sînt prezentate creații recente ale cineaștilor noștri...

Cum o spune și titlul, este povestea unei călătorii de la Paris la Marsilia, care durează treizeci și trei de zile...

La Budapesta se desfășoară „Zilele filmului de animație românească”, în cadrul cărora sînt prezentate creații recente ale cineaștilor noștri...

Cu toată modestia, dar și cu toată hotărîrea, propun să ne luăm, și în acest moment, angajamentul de a concepe și de a fabrica o artă a memoriei...

La Budapesta se desfășoară „Zilele filmului de animație românească”, în cadrul cărora sînt prezentate creații recente ale cineaștilor noștri...

Și se știe, în sfîrșit, cu ce invenții barbare și în ce scopuri meschine aceștia au sters viața din Univers...

La Budapesta se desfășoară „Zilele filmului de animație românească”, în cadrul cărora sînt prezentate creații recente ale cineaștilor noștri...

Luceafărul Revistă editată de UNIUNEA SCRITORILOR din REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA

Redactor șef: Nicolae Dan Frunțelău, Mihai Ungheanu (redactor șef adjunct), A. I. Zăinescu (secretar responsabil de redacție)

REDACȚIA: București, Piața Școlii nr. 1, tel. 17 32 89 ADMINISTRAȚIA: Calea Victoriei nr. 115, tel. 50 74 95 Tiparul executat la: COMBINATUL POLIGRAFIC CASA ȘCINTEI